

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2001 Julkaistu Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2001 N:o 1047—1056

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1047	Arpajaislaki	3017
1048	Laki arpajaisverolain muuttamisesta	3032
1049	Laki rahankeräyslain muuttamisesta	3034
1050	Laki viihdelaitelain muuttamisesta	3035
1051	Laki rikoslain 17 luvun muuttamisesta	3037
1052	Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta	3038
1053	Laki näkövammaisten kirjastosta annetun lain 5 a §:n muuttamisesta	3039
1054	Laki raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuoton käyttämisestä	3040
1055	Laki totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen	3042
1056	Laki raha-automaattivastuksista	3050

N:o 1047

Arpajaislaki

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään arpajaisten toimeenpanosta ja toimeenpanon valvonnasta, arpajaisten tuottojen tilittämisestä ja käyttötarkoituksista sekä tuottojen käytön valvonnasta.

2 §

Arpajaisten määritelmä

Tässä laissa tarkoitetaan arpajaisilla toi-

mintaa, johon osallistutaan vastiketta vastaan ja jossa osallistuja voi saada kokonaan tai osittain sattumaan perustuvan rahanarvoisen voiton. Vastikkeena ei pidetä osallistumisilmoituksesta arpajaisiin osallistuvalla koituvia posti-, paikallis- tai kaukopuhelumaksuja taikka vastaavia kuluja, jotka eivät tule arpajaisten toimeenpanijan hyväksi.

Mitä tässä laissa säädetään arpajaisista, koskee myös pelikasinotoiminnan harjoittamista sekä kasinopelien, raha- ja tavara voittoa-automattien ja muiden peliautomaattien ja pelilaitteiden pitämistä yleisön käytettävänä vastiketta vastaan siten, että pelaaja voi saada rahanarvoisen voiton.

Mitä tässä laissa säädetään arpajaisista koskee myös

HE 197/1999
HaVM 10/2001
EV 91/2001
VJL 5/2001
HaVM 15/2001
EK 23/2001

1) ulkomailla toimeenpantavia arpajaisia, siltä osin kuin niiden arpoja myydään tai välitetään Suomessa ja

2) Ahvenanmaan maakunnassa toimeenpantavia arpajaisia, siltä osin kuin niiden arpoja myydään tai välitetään myös muualla Suomessa.

3 §

Arpajaisten toimeenpanomuotojen määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *raha-arpajaisilla* arpajaisia, joissa voi arpomisella voittaa rahaa;

2) *vedonlyöntipeleillä* arpajaisia, joissa pelaajalla on mahdollisuus osallistua urheilu- tai muiden kilpailujen, ei kuitenkaan ravikilpailujen, tuloksia koskevien arvausten perusteella pelaajan asettaman rahapanoksen ja lopputuloksen todennäköisyyttä osoittavan kertoimen tulon mukaisesti määräytyvien rahavoittojen jakoon;

3) *veikkauspeleillä* arpajaisia, joissa pelaajalla on mahdollisuus osallistua tekemiensä urheilu- tai ravikilpailujen tuloksiin tai numeroiden taikka merkkien arpomiseen liittyvien arvausten perusteella pelimaksuista kertyvien voittojen jakoon;

4) *raha-automaatilla* peliautomaattia tai -laitetta, jota pelaamalla pelaaja voi voittaa rahaa;

5) *kasinopeleillä* ruletti-, kortti- ja noppasekä muita niihin rinnastettavia pelejä, joita pelaamalla voi voittaa rahaa;

6) *pelikasinotoiminnalla* toimintaa, jota harjoitetaan uhkapeliä varten hyväksytyssä, valvotussa huoneistossa pitämällä pelaajan käytettävänä raha-automaatteja ja kasinopelejä;

7) *totopeleillä* arpajaisia, joissa pelaajalla on mahdollisuus osallistua hevoskilpailujen tuloksiin liittyvien arvausten perusteella pelimaksuista kertyvien voittojen jakoon pelaajan asettaman rahapanoksen ja lopputuloksen todennäköisyyttä osoittavan muuttuvan kertoimen tulon mukaisesti;

8) *tavara-arpajaisilla* arpajaisia, joissa voi arpomisella tai muulla siihen rinnastettavalla sattumaan perustuvalla tavalla voittaa tavaraa tai tavaraan taikka palveluihin vaihdettavissa olevia lahja- tai ostokortteja;

9) *arvauskilpailulla* tavara-arpajaisia, joihin osallistuvalla on mahdollisuus arvauskohteesta, ei kuitenkaan urheilu- ja muista kilpailuista, tekemiensä arvausten perusteella voittaa tavaraa tai tavaraan taikka palveluihin vaihdettavissa olevia lahja- tai ostokortteja;

10) *bingopelillä* arpajaisia, johon osallistutaan peliä varten hyväksytyssä paikassa ja jossa voittajia ovat ne, jotka pelin sääntöjen mukaisesti ilmaisevat, että heidän pelilipukkeessaan tai muussa sitä vastaavassa sähköisessä muodossa olevassa tositteessa on arvoitet numerot pelin sääntöjen mukaisessa järjestyksessä ja jossa voi voittaa tavaraa tai tavaraan taikka palveluihin vaihdettavissa olevia lahja- tai ostokortteja; sekä

11) *tavaravoittoautomaatilla* peliautomaattia tai -laitetta, josta pelaaja voi voittona saada tavaraa.

4 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *arvalla* lipuketta tai sitä vastaavassa sähköisessä taikka muussa niihin verrattavassa muodossa olevaa tositetta, josta ilmenee oikeus osallistua arpajaisiin;

2) *rahapelitoiminnalla* sellaisten arpajaisten toimeenpanoa, joista pelaaja voi voittaa rahaa;

3) *huvipuistolla* kiinteässä sijaintipaikassa toimivaa huvittelupaikkaa, jonka tulojen pääosa muodostuu karusellien, erilaisten auto- tai vuoristoratojen taikka muiden vastaavien huvipuistolaitteiden pitämisestä maksua vastaan yleisön käytettävänä; ja

4) *tivolilla* paikasta toiseen siirtyvää huvittelupaikkaa.

2 luku

Arpajaisia koskevat yleiset säännökset

5 §

Arpajaisten toimeenpano-oikeus

Arpajaiset saa toimeenpanna rekisteröity yhdistys, itsenäinen säätiö tai muu sellainen yhteisö, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus ja jonka kotipaikka on Suomessa.

Arpajaisia puhelimen, Internetin tai muuhun niihin verrattavan tietoteknisen sovelluksen välityksellä Ahvenanmaan maakunnassa toimeenpanevan on huolehdittava siitä, että valtakunnan alueella pysyvästi asuva henkilö ei voi täällä osallistua tällaisiin arpajaisiin.

Ahvenanmaan lääninhallitus voi sisäasiainministeriön esityksestä määrätä 2 momentissa säädettyä velvollisuutta rikkovan täyttämään velvollisuutensa sekä asettaa määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

6 §

Arpajaisten luvanvaraisuus

Arpajaiset saa toimeenpanna vain viranomaisen antamalla luvalla, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Lupa voidaan liittää arpaa, arvan hintaa, arpojen myyntiä, arvontaa, voittojen perimistä ja muita arpajaisten toimeenpanoa koskevia ehtoja. Lupa voidaan liittää myös arpajaisten tuottojen käyttötarkoitusta ja arpajaisten toimeenpanon valvontaa koskevia ehtoja. Rahapelitoiminnan harjoittamista varten annettavaan lupaan otettavista ehdoista ja määräyksistä säädetään 13 §:ssä.

7 §

Luvan antamisen yleiset edellytykset

Lupa arpajaisten toimeenpanoon voidaan antaa 5 §:ssä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle, jos

1) arpajaiset toimeenpannaan varojen hankkimiseksi yleishyödyllisen toiminnan edistämiseen,

2) arpajaisten toimeenpano ei ole yleisen edun kannalta ilmeisen epätarkoituksenmukaista sekä

3) lupaviranomaisella ei ole perusteltua syytä epäillä hakijan toimivan arpajaistoiminnasta annettujen säännösten ja määräysten vastaisesti.

Jos hakija on jättänyt arpajaisveron määräajassa suorittamatta tai tilityksen tekemättä, uutta lupaa ei tule antaa ennen kuin verojäämä on suoritettu ja tilitys jätetty viranomaiselle.

8 §

Luvan peruuttaminen

Arpajaisten toimeenpanoon annettu lupa voidaan peruuttaa, jos luvansaaja on toiminut olennaisesti vastoin arpajaisten toimeenpanon kannalta oikeudellisesti merkityksellistä lakia tai lupaehtoja taikka jos luvansaaja ei täytä enää luvan saamisen edellytyksiä.

9 §

Eräiden arpajaisten tuottojen käyttötarkoitussidonnaisuus

Edellä 3 §:n 8—11 kohdassa tarkoitettujen arpajaisten tuotot on käytettävä luvassa määrättyyn tarkoitukseen.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen arpajaisten tuottoja tai osaa niistä ei voida käyttää luvassa määrättyyn tarkoitukseen tai se ei ole olosuhteiden muuttumisen vuoksi taikka muusta syystä tarkoituksenmukaista, luvansaajan on haettava lupaviranomaiselta lupaa tuottojen käyttötarkoituksen muuttamiseen.

Lupa tuottojen käyttötarkoituksen muuttamiseen tulee antaa, jos uusi tai muuttunut käyttötarkoitus on 7 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien mukainen.

10 §

Velaksi toimeenpanon kieltö

Arpajaisia ei saa toimeenpanna siten, että niihin voidaan osallistua velaksi tai panttia vastaan.

3 luku

Rahapelitoiminta

11 §

Rahapelilupa

Rahapelitoimintaan osallistuvien oikeusturvan takaamiseksi, väärinkäytösten sekä rikosten estämiseksi ja pelaamisesta aiheutuvien sosiaalisten haittojen vähentämiseksi saadaan rahapelitoiminnan harjoittamista var-

ten antaa jäljempänä säädetyillä rajoituksilla lupa (*rahapelilupa*).

Rahapelilupa voidaan antaa erikseen:

1) raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien toimeenpanemiseen;

2) raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoimintaan; ja

3) totopelien toimeenpanemiseen.

Rahapelilupa annetaan yksinoikeutena siten, että 2 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettuja arpajaisia varten annetaan kerrallaan vain yksi lupa.

Rahapeliluvan antaa ja peruuttaa valtioneuvosto. Lupaa haetaan kirjallisesti. Lupa voidaan antaa enintään viideksi vuodeksi.

12 §

Rahapeliyhteisöt

Rahapelilupa voidaan antaa 7 §:ssä säädetyillä edellytyksillä rahapeli-toiminnan harjoittamista varten perustetulle yhteisölle (*rahapeliyhteisö*). Rahapeliyhteisö ei saa harjoittaa muuta arpajaistoimintaa kuin rahapeli-toimintaa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään 11 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön järjestysmuodosta ja hallinnosta.

13 §

Rahapelilupaan liitettävät ehdot ja määräykset

Rahapeliluvan tulee sisältää seuraavat rahapeliyhteisön toimintaa koskevat ehdot:

1) rahapeliyhteisö ei saa perustaa tai hankkia omistukseensa muita kuin rahapeli-toimintaansa varten tarpeellisia yhtiöitä tai niiden osakkeita eikä luovuttaa näiden yhtiöiden osakkeita uudelle omistajalle ilman asianomaisen rahapeliyhteisön tuotonjakoasi-oita käsittelemään säädetyin ministeriön lupaa;

2) rahapeliyhteisö tai sen tytäryhtiö ei saa ilman 1 kohdassa tarkoitettua ministeriön lupaa

a) perustaa rahastoja tai tehdä kohdentamattomia varauksia taikka muuttaa niiden kirjjanpidollista luonnetta,

b) muuttaa osakepääomaansa,

c) myöntää lainoja tai

d) tehdä muita investointeja kuin toiminnan edellyttämiä käyttöomaisuushankintoja; sekä

3) rahapeliyhteisö ei saa jakaa osakkeenomistajilleen osinkoa voitostaan tai vapaasta omasta pääomastaan eikä jakaa jäsenilleen tai toimihenkilöilleen vastikkeetonta etua voitostaan tai ylijäämästään.

Raha-arpajaisten, veikkaus- ja vedonlyöntipelien sekä totopelien toimeenpanemiseen annettavassa rahapeliluvassa tulee määrätä, kuinka suuri osuus kertyvistä pelimaksuista on maksettava pelaajille voitoina, miten voitot on pyöristettävä sekä miten perimättä jääneet voitot on jaettava. Raha-arpajaisten, veikkaus- ja vedonlyöntipelien toimeenpanemiseen annettavassa rahapeliluvassa tulee lisäksi määrätä totopelejä toimeenpanevalle rahapeliyhteisölle ravikilpailujen tuloksia koskevien veikkauspelien myyntituotoista maksettavasta korvauksesta.

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen annettavassa rahapeliluvassa tulee olla määräykset raha-automaattien ja kasinopelien enimmäismääristä sekä pelikasinoiden lukumääristä ja sijaintipaikoista ja pelikasinoiden olevien kasinopelien lajeista, raha-automaattien ja kasinopelien enimmäismääristä sekä pelikasinoiden aukioloajoista.

Totopelien toimeenpanemiseen annettavassa rahapeliluvassa tulee lisäksi määrätä totopeleistä kertyvien pelipanosten kokonaismäärän jaosta valtion ja luvan saaneen rahapeliyhteisön kesken.

14 §

Pelissäntöjen sekä raha-automaattien ja pelikasinossa toimeenpantavien pelien suurimpien sallittujen pelipanosten vahvistaminen

Sisäasiainministeriö vahvistaa hakemuksesta rahapelien pelissännöt. Pelissäntöjen tulee sisältää voitonjakoa ja pelipanosten palauttamista koskevat määräykset sekä raha-automaattien ja kasinopelien suurimmat sallitut pelipanokset. Raha-arpa-, veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelien sääntöjen tulee lisäksi sisältää arvontaa koskevat määräykset.

Rahapelien vahvistetut pelisäännöt on pidettävä maksutta yleisön saatavilla pelien toimeenpanijan toimipaikoissa ja pelien myyntipaikoissa.

15 §

Pelaamisen estäminen ja kieltäminen pelikasinossa

Pelikasinotoiminnan harjoittaja ei saa päästää pelikasinoon henkilöä ja pelikasinotoiminnan harjoittajan tulee poistaa henkilö, joka on alle 18-vuotias taikka ilmeisesti alkoholin tai muun päihdyttävän tai huumausaineen vaikutuksen alainen.

Pelikasinotoiminnan harjoittajalla on oikeus kieltää henkilöltä pääsy pelikasinoon tai rajoittaa hänen pelaamistaan, jos

1) häntä todennäköisin syin epäillään pelivilpistä;

2) hänen käyttäytymisensä aiheuttaa tai sen voidaan todennäköisin syin epäillä aiheuttavan häiriötä pelikasinon järjestykselle;

3) pelaaminen on aiheuttanut tai tulee ilmeisesti aiheuttamaan hänelle taloudellisesta tai terveydellisestä syystä johtuvaa sosiaalista haittaa; tai

4) hän on pyytänyt, että pelikasinotoiminnan harjoittaja estää hänen pääsynsä pelikasinoon tai rajoittaa hänen pelaamistaan.

Kielto tai rajoitus on voimassa vähintään kolme kuukautta ja enintään yhden vuoden.

16 §

Raha-automaatteja ja kasinopelejä koskevat erityiset säännökset

Raha-automaattitoiminnan harjoittaja ei saa luovuttaa raha-automaattia ilmeisesti alle 15-vuotiaan henkilön pelattavaksi. Alle 15-vuotias henkilö saa kuitenkin pelata raha-automaattia samaan perheeseen kuuluvan täysikäisen henkilön läsnä ollessa ja tämän suostumuksella. Kasinopelitoiminnan harjoittaja ei saa antaa ilmeisesti alle 18-vuotiaan henkilön pelata kasinopelejä.

Raha-automaatit ja kasinopelit tulee sijoittaa valvottuun tilaan. Niitä ei tule sijoittaa tilaan, jossa niiden käyttäminen voi vaarantaa turvallisuutta tai aiheuttaa järjestyshäiriöitä.

4 luku

Rahapelitoiminnan tuotot

17 §

Tuottojen käyttötarkoitukset

Raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuotto käytetään urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen. Tuoton jakamisesta näiden käyttötarkoitusten kesken säädetään erikseen lailla.

Raha-automaattien, kasinopelien ja pelikasinotoiminnan tuotto käytetään terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Totopelien tuotto käytetään hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

18 §

Tuottojen ottaminen valtion talousarvioon

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain määrärahat, joiden arvioidaan vastaavan

1) raha-arpajaisia sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelejä toimeenpanevan rahapeliyhteisön asianomaisen tilikauden voittoa sekä voittovaroista myönnettyistä lainoista kertyviä kuoletuksia ja korkoja,

2) raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön edellisen tilikauden arvioidusta voitosta jaettava määrää, sitä edellisen vuoden tilinpäätöksessä vahvistetun voiton ja sitä vastanneen arvion erotusta sekä uudelleen jaettaviksi palautuvia varoja ja

3) totopelejä toimeenpanevan rahapeliyhteisön asianomaiselta vuodelta valtiolle tulouttamaa, valtioneuvoston asetuksella säädettyä osuutta rahapanosten kokonaismäärästä sekä uudelleen jaettaviksi palautuvia varoja.

19 §

Tuottojen tilittäminen

Rahapeliyhteisön tulee tilittää rahapelitoimintojen tuotot asianomaisen rahapeliyhteisön tuotunjakoasioita käsittelemään säädetyl-

le ministeriölle sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

20 §

Tuottojen jaosta päättäminen

Raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaa harjoittava rahapeliyhteisö tekee valtioneuvostolle ehdotuksen sen tuotoista jaettavien avustusten jaosta (*jakoehdotus*). Avustusten jaosta päättää valtioneuvosto. Jakoehdotuksen valmistelun ohjauksesta ja valvonnasta sekä jakoehdotuksen valmisteluun liittyvistä menettelyistä säädetään lailla erikseen.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää topopelien tuotoista jaettavien avustusten jaosta. Avustusten myöntämisperusteista, tuotonjakoon liittyvästä menettelystä ja määrärajoista sekä topopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen säädetään lailla erikseen.

21 §

Tuottojen jakamatta jättäminen

Valtioneuvosto voi päättää, että vuosittain jätetään jakamatta 18 §:ssä tarkoitetuista määrärahoista enintään 20 prosenttia. Jakamatta jätetty määrä on jaettava viiden vuoden kuluessa.

22 §

Raha-automaattien, kasinopelien ja pelikasinotoiminnan tuottojen käyttäminen

Raha-automaattien, kasinopelien ja pelikasinotoiminnan tuotto käytetään avustusten myöntämiseen oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille.

Valtion talousarvioon otetun määrärahan rajoissa voidaan 1 momentissa tarkoitettuja tuottoja käyttää myös rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa (1184/1988), eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetussa laissa (1039/1997) ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:ssä säädettyihin menoihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tuottoja voidaan käyttää näkövammaisten kirjastosta

annetun lain (638/1996) 5 a §:ssä tarkoitettujen toimitilojen perustamismenoihin.

23 §

Tuotoista jaettavien avustusten maksaminen ja käytön valvonta

Rahapelien tuotoista myönnettävien avustusten maksamisesta ja avustusten käytön valvonnasta säädetään erikseen lailla.

5 luku

Tavara-arpajaiset

24 §

Arvauskilpailuja koskeva soveltamisala-säännös

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös arvauskilpailuihin lukuun ottamatta 25 §:ää.

25 §

Tavara-arpajaislupa

Luvan yhden kihlakunnan alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin (*tavara-arpajaislupa*) antaa ja peruuttaa toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitos.

Tavara-arpajaisluvan usean kihlakunnan tai yhden taikka useamman läänin alueella toimeenpantaviin tavara-arpajaisiin antaa ja peruuttaa lupaa hakevan yhteisön tai säätiön kotipaikan lääninhallitus.

Lupaa haetaan kirjallisesti. Lupa voidaan antaa enintään kuudeksi kuukaudeksi.

26 §

Tavara-arpajaisluvan antamisen edellytykset

Tavara-arpajaislupa annetaan 5 §:ssä tarkoitettulle yhteisölle tai säätiölle, jos

1) edellä 7 §:ssä säädettyt luvan yleiset edellytykset täyttyvät,

2) arpajaisten toimeenpanotapa, arpojen yhteenlaskettu myyntihinta, voittojen arvo ja arpajaisten todennäköinen tuotto eivät ole ilmeisessä epäsuhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja

3) voittojen yhteenlaskettu arvo vastaa vähintään 35 prosenttia arpojen yhteenlasketusta myyntihinnasta ja pienin voitto vastaa vähintään arvan hintaa eikä voittoina annettavien arpojen arvoa ole sisällytetty edellä säädettyyn voittojen vähimmäisarvoon.

Uutta tavara-arpajaislupaa ei ilman erityistä syytä tule antaa, jos luvanhakijan viimeisen kolmen vuoden aikana toimeenpanemien kaksien edellisten tavara-arpajaisten tuotto on ollut ilmeisessä epäsuhteessa arpojen myynnistä saatuun kokonaistuottoon.

27 §

Toimeenpano- ja osallistumisoikeutta koskevat poikkeukset

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö saa toimeenpanna ilman 25 §:n 1 momentissa säädettyä lupaa 7 §:ssä säädettyin edellytyksin tavara-arpajaiset, joissa arpojen yhteenlaskettu myyntihinta on enintään 2 000 euroa ja joissa arpojen myynti ja voittojen jako tapahtuu samassa tilaisuudessa (*pienarpajaiset*).

Koululuokka tai sitä vastaava opintoryhmä voi opiskelun tai opiskelua tukevan harrastustoiminnan edistämiseksi toimeenpanna 1 momentissa tarkoitettua pienarpajaiset, jos arpajaisten toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä vastaa täysivaltainen henkilö.

Tavara-arpajaisluvan saaja ei saa arpoja ostamalla itse osallistua toimeenpanemiinsa tavara-arpajaisiin.

Työyhteisö ja vakiintunut harrastusryhmä voi ilman 25 §:n 1 momentissa säädettyä lupaa ja 30 §:ssä säädettyä tilitysvelvollisuutta toimeenpanna jäsentensä keskuudessa virkistys- tai harrastustoimintansa taikka yleishyödyllisen toiminnan edistämiseksi tavara-arpajaiset, joissa arpojen yhteenlaskettu arvo ei ylitä 500 euroa ja joissa arpojen myynti ja voittojen jako tapahtuu samassa tilaisuudessa (*miniatyyriarpajaiset*).

28 §

Tavara-arpajaisten käytännön toimeenpano

Tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanolla tarkoitetaan tavara-arpajaisluvan nojalla toimeenpantaviin arpajaisiin välittömästi liit-

tyvien tehtävien suorittamista ansiotarkoituksessa.

Tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanoon liittyviä tehtäviä saa suorittaa vain tavara-arpajaisluvan saaja tai tavara-arpajaisluvassa hakemuksesta määrätty elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (122/1919) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu luonnollinen henkilö, yhteisö tai säätiö (*tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanija*).

Tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanijaksi ei saa määrätä:

- 1) henkilöä, joka on vajaavaltainen;
- 2) henkilöä, yhteisöä tai säätiötä, jolla ei ole taloudellisen tilansa vuoksi riittäviä edellytyksiä tehtävän luotettavaan suorittamiseen; eikä
- 3) henkilöä, yhteisöä tai säätiötä, joka on asetettu konkurssiin taikka henkilöä, joka on määrätty liiketoimintakieltoon taikka jota todennäköisin syin epäillään tai joka on tuomittu sellaisesta rikoksesta, joka vaarantaa hänen luotettavuutensa tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanijana.

29 §

Arvonnan valvonta ja arvannon tuloksesta tiedottaminen

Tavara-arpajaisten arvonta ja arpojen sekoittaminen tulee suorittaa arvontapaikan kihlakunnan poliisilaitoksen edustajan tai julkisen notaarin valvonnassa, lukuun ottamatta 27 §:ssä tarkoitettuja pien- ja miniatyyriarpajaisia.

Tavara-arpajaisluvan saaja, 27 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arpajaisten toimeenpanija ja 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu arpajaisten toimeenpanosta vastaava täysivaltainen henkilö ovat velvollisia ilmoittamaan arvannon tuloksen arpajaisiin osallistuneille. Ilmoittamistavasta, ilmoittamisajasta sekä ilmoituksen sisällöstä ja sen liitteistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Tilitys ja tilityksen oikaisu

Tavara-arpajaisluvan saajan on tehtävä tavara-arpajaisista tilitys. Tilityskausi on lupa-

kausi. Tilitys on toimitettava viiden kuukauden kuluessa tavara-arpajaisluvan voimassaoloajan päättymisestä lupaviranomaiselle, jonka on tarkastettava tilitys.

Lupaviranomainen voi määrätä tilityksen oikaistavaksi, jos siinä ilmenee kirjoitus- tai laskuvirheitä taikka muita vähäisiä puutteita.

Edellä 27 §:ssä tarkoitetuissa tavara-arpajaisissa tilitys on tehtävä viipymättä tilaisuuden päättymisen jälkeen. Tilitystä ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos arvat on myyty vain arpajaiset toimeenpanevaan yhteisöön kuuluvien henkilöiden kesken.

31 §

Arvauskilpailuja koskevat erityiset säännökset

Arvauskilpailun toimeenpanijan on tehtävä arvauskilpailusta kirjallinen ilmoitus vähintään viisi päivää ennen arvauskilpailun toimeenpanon aloittamista.

Ilmoitus yhden kihlakunnan alueella toimeenpantavasta arvauskilpailusta tulee tehdä toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitokselle. Ilmoitus usean kihlakunnan tai yhden tai useamman läänin alueella toimeenpantaviin arvauskilpailuihin tulee tehdä toimeenpanijan kotipaikan lääninhallitukselle.

Arvauskilpailun toimeenpanoaika saa olla enintään kuusi kuukautta.

Arvauskilpailun kohteena saa käyttää vain ennalta täsmällisesti ja tarkkarajaisesti määriteltävissä olevaa ilmiötä tai asiantilaa. Arvauskohteena ei saa käyttää arvottua tulosta. Arvauskilpailun oikea vastaus ei saa olla kenenkään tiedossa arpojen myyntiaikana.

Lupaviranomainen voi kieltää arvauskilpailun toimeenpanon, jos on perusteltua syytä epäillä, että arvauskilpailun toimeenpanija rikkoo arvauskilpailun toimeenpanosta annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

6 luku

Bingopeli

32 §

Bingolupa

Luvan bingopelin toimeenpanemiseen

(*bingolupa*) antaa ja peruuttaa pelin toimeenpanopaikan kihlakunnan poliisilaitos.

Bingolupaa haetaan kirjallisesti. Lupa voidaan antaa enintään kahdeksi vuodeksi.

33 §

Bingoluvan antamisen edellytykset

Bingolupa annetaan 5 §:ssä tarkoitetulle yhteisölle tai säätiölle, jos

1) edellä 7 §:ssä säädetty luvan antamisen yleiset edellytykset täyttyvät,

2) luvanhakija esittää selvityksen siitä, että pelin toimeenpanossa käytettävät arvontajärjestelmät ovat luotettavia ja

3) peliä varten varattu tila on tarkoituksenmukainen bingopelin toimeenpanoa varten.

Uutta bingolupaa ei ilman erityistä syytä tule antaa, jos bingopelin toimeenpanosta saatu tuotto on ollut ilmeisessä epäsuhteessa osallistumismaksuista kertyneeseen tuloon tai jos toiminta on ollut kahtena peräkkäisenä tilivuotena tappiollista.

34 §

Pelisääntöjen ja suurimman sallitun pelipanoksen vahvistaminen

Kihlakunnan poliisilaitos vahvistaa hakemuksesta bingopelin pelisäännöt ja pelin suurimman sallitun pelipanoksen. Pelisääntöihin on liitettävä arvontaa koskevat määräykset. Vahvistetut pelisäännöt on pidettävä pelin toimeenpanopaikassa maksutta yleisön saatavilla.

35 §

Bingopelin voitot

Bingopelissä voidaan antaa voittona sen lisäksi, mitä 3 §:n 10 kohdassa säädetään, oikeus yhteen tai useampaan uuteen peliin.

Pelaajille jaettavien voittojen enimmäisarvo ei saa ylittää 75 prosenttia kuuden kalenterikuukauden kokonaismyynnin arvosta, kuitenkin niin, ettei jaettavien voittojen enimmäisarvo saa ylittää 95 prosenttia yhdenkään kalenterikuukauden aikana.

36 §

Tilitys ja tilityksen oikaisu

Luvansaajan on tehtävä bingopelin toimeenpanemisesta tilitys lupaviranomaisen määräämältä tilityskaudelta. Tilityskausi saa olla enintään kuusi kuukautta. Tilitys on toimitettava kuukauden kuluessa tilityskauden päättymisestä lupaviranomaiselle, jonka on tarkastettava tilitys.

Lupaviranomainen voi määrätä tilityksen oikaistavaksi, jos siinä ilmenee kirjoitus- tai laskuvirheitä taikka muita vähäisiä puutteita.

37 §

Tilitystä koskeva lausunto

Tilitykseen on liitettävä tilintarkastuslain (936/1994) 4 tai 6 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan lausunto bingopelin toimeenpanon kannattavuudesta.

Bingoluvassa voidaan sallia, että lausunnon antaa muukin tilintarkastaja kuin 1 momentissa tarkoitettu, jos bingopelin toimeenpanokertojen vähäisyyden tai muun syyn vuoksi voidaan olettaa pelin tuoton jäävän vähäiseksi.

7 luku

Tavaravoittoautomaatit

38 §

Tavaravoittoautomaattilupa

Luvan tavaravoittoautomaatin käytettävänä pitämiseen (*tavaravoittoautomaattilupa*) antaa ja peruuttaa laitteen sijoituspaikan kihlakunnan poliisilaitos.

Tavaravoittoautomaattilupaa haetaan kirjallisesti. Lupa annetaan enintään yhdeksi vuodeksi.

Lupa annetaan 5 §:ssä tarkoitetulle yhteisölle tai säätiölle 7 §:ssä säädetyillä edellytyksillä.

39 §

Tavaravoitot

Tavaravoiton tulee olla yksilöity tavara, jonka taloudellinen arvo on vähäinen.

Voittona ei saa olla alkoholi- tai tupakka-valmiste, lahjakortti eikä rahaan, tavarahan tai palveluihin taikka muuhun rahanarvoiseen etuuteen vaihdettavissa oleva merkki tai tunnus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tavaravoiton enimmäisarvosta.

40 §

Tavaravoittoautomaatin sijoittaminen

Tavaravoittoautomaatti tulee sijoittaa valvottuun tilaan. Sitä ei tule sijoittaa tilaan, jossa sen käyttäminen voi vaarantaa turvallisuutta tai aiheuttaa järjestyshäiriöitä.

41 §

Tilitys ja tilityksen oikaisu

Luvansaajan on tehtävä tavaravoittoautomaatin käytettävänä pitämisestä tilitys. Tilityskausi on lupauskausi. Tilitys on toimitettava kuukauden kuluessa lupauskauden päättymisestä lupaviranomaiselle, jonka on tarkastettava tilitys.

Lupaviranomainen voi määrätä tilityksen oikaistavaksi, jos siinä ilmenee kirjoitus- tai laskuvirheitä taikka muita vähäisiä puutteita.

8 luku

Arpajaisten toimeenpanon valvonta

42 §

Arpajaisten valvonta

Arpajaisten toimeenpanoa valvotaan arpajaisiin osallistuvien oikeusturvan takaamiseksi, väärinkäytösten ja rikosten estämiseksi sekä arpajaisista aiheutuvien sosiaalisten haittojen vähentämiseksi.

Sisäasiainministeriö vastaa arpajaisten toimeenpanon valtakunnallisesta valvonnasta ja arpajaistoiminnan tilastoimisesta. Ministeriö voi antaa arpajaisten toimeenpanoa ja toimeenpanon valvontaa koskevia lausuntoja ja ohjeita.

Lääninhallitus ja kihlakunnan poliisilaitos

valvovat alueellaan toimeenpantavia arpajaisia.

43 §

Viralliset valvojat

Sisäasiainministeriö määrää rahapelitoiminnan valvontaa varten virallisia valvojia, jotka ovat tässä tehtävässään virkavastuun alaisia.

Virallisten valvojen tulee valvoa, että rahapelien toimeenpanossa noudatetaan 14 §:n nojalla vahvistettuja pelisääntöjä ja vahvistaa pelikierröksittain veikkaus-, vedonlyönti- ja totopelien tulokset ja voittojen määrä. Virallisten valvojen tulee valvoa myös raha-arpajaisten arvonta ja arpojen sekoittaminen sekä vahvistaa arvonnän tulos, jollei julkinen notaari suorita näitä tehtäviä sisäasiainministeriön suostumuksella.

44 §

Tietojensaantioikeus

Valvontaviranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada arpajaisten toimeenpanoon luvan saaneelta yhteisöltä tai säätiöltä sekä tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanijalta valvontatehtävän suorittamiseksi tarpeellisia tietoja ja asiakirjoja.

45 §

Tarkastus- ja kiello-oikeus

Poliisilla, virallisella valvojalla ja 58 §:ssä tarkoitettulla tarkastuslaitoksella on oikeus tarkastaa, että raha- ja tavaravoittoautomaateissa sekä 56 §:ssä tarkoitetuissa peliautomaateissa ja pelilaitteissa käytetään hyväksyttyä rahaliikenteen valvontalaitetta.

Poliisilla on oikeus kieltää 1 momentissa tarkoitettun automaatin tai pelilaitteen käytettävänä pitäminen, jos siinä ei ole hyväksyttyä rahaliikenteen valvontalaitetta taikka se on sijoitettu automaattien tai pelilaitteiden sijoittamista koskevien säännösten vastaisesti. Jos havaittu puute tai vika on vähäinen, poliisi voi kiellon sijasta määrätä sen korjattavaksi.

46 §

Rahapelitoiminnan valvontakustannusten korvaaminen

Rahapeliyhteisöjen tulee korvata valtiolle rahapelitoiminnan valvonnasta aiheutuvat kustannukset sen mukaan kuin niiden korvaamisesta erikseen säädetään.

9 luku

Erinäisiä säännöksiä

47 §

Voittojen periminen

Raha-arpajaisissa saatu voitto on perittävä yhden vuoden kuluessa arvontatuloksen vahvistamisesta tai arpaan merkityn myyntiajan päättymisestä. Veikkaus- ja vedonlyöntipelien voitot on perittävä yhden vuoden kuluessa ja totopelien voitot kolmen kuukauden kuluessa näiden pelien pelisääntöjen mukaisen lopputuloksen vahvistamisesta.

Bingopelissä saatu voitto on perittävä yhden vuoden kuluessa voittoon oikeuttavan tuloksen saavuttamisesta.

Tavara-arpajaisten ja arvauskilpailujen voitto, lukuun ottamatta tavara-arpajaisia, jotka saadaan toimeenpanna ilman tässä laissa säädettyä lupaa, on perittävä kahden kuukauden kuluessa tavara-arpajaisluvan voimassaoloajan päättymisestä.

48 §

Ratkaisusuositus

Pelaaja voi pyytää kirjallisesti raha-arpajaisia, veikkaus-, vedonlyönti- tai totopelisiä toimeenpanevan rahapeliyhteisön ja pelaajan välisestä voitonmaksua koskevasta erimielisyydestä ratkaisusuositusta sisäasiainministeriöltä.

Edellä 43 §:ssä tarkoitettu virallinen valvoja ei saa osallistua ratkaisusuosituksen antamiseen. Ratkaisusuosituksen antamisesta ei peritä maksua. Ratkaisusuositukseen ei saa hakea muutosta. Ratkaisusuositus tai sen hakeminen ei estä asian saattamista tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin ratkaisusuositushakemuksesta ja siihen liitettävistä selvityksistä, ratkaisusuosituksen hakemisen määräajasta sekä ratkaisusuosituksen sisällöstä.

49 §

Pelikasinossa pelaamista koskeva rajoitus

Pelikasinon palveluksessa oleva ja 43 §:ssä tarkoitettu virallinen valvoja eivät saa osallistua pelikasinossa toimeenpantaviin peleihin.

50 §

Pelikasinon tekninen valvonta

Pelikasinotoiminnan harjoittajalla on oikeus siitä ennalta ilmoitettuaan valvoa pelitoimintaa katselemalla ja kuvaamalla teknisellä laitteella pelikasinon sisäänkäynti- ja asiakastiloissa sekä pelikasinon henkilökunnan työtiloissa. Edellä mainittu tekninen valvontaoikeus ei koske henkilökunnan virkistys- eikä sosiaalitylöitä.

51 §

Pelikasinon asiakas- ja valvontarekisteri

Pelikasinotoiminnan harjoittajalla on oikeus pelitoiminnan valvomiseksi pitää henkilöresteriä (*pelikasinon asiakas- ja valvontarekisteri*). Pelikasinon asiakas- ja valvontarekisteriä varten saadaan kerätä ja tallettaa seuraavia pelikasinon asiakkaita ja heidän pelaamistaan koskevia tietoja:

- 1) etu- ja sukunimi;
 - 2) syntymäaika;
 - 3) kansalaisuus;
 - 4) osoite;
 - 5) ulkomaalaisen asiakkaan passin numero, passin antopäivä ja -paikka;
 - 6) asiakkaan kuva;
 - 7) pelikasinon saapumisaika;
 - 8) sisäänpääsy- tai pelikielto;
 - 9) pelikasinossa pelaamista koskevat tiedot;
 - 10) epäilty tai todettu pelivilppi; ja
 - 11) häiriökäyttäytymistä koskevat tiedot.
- Tiedot kerätään asiakkaan ilmoituksen pe-

rusteella ja teknisellä laitteella katsellen tai kuvaten. Rekisteriin voidaan kerätä ja tallettaa myös teknisellä laitteella katsellen tai kuvaten kerätyt tiedot pelikasinon henkilökunnasta.

Rekisteriin talletettuja tietoja saavat käsitellä vain ne pelikasinon henkilökuntaan kuuluvat, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi ja vain siinä laajuudessa kuin heidän työtehtävänsä hoitaminen sitä vaatii.

Rekisterinpitäjä saa luovuttaa rekisteritietoja 43 §:ssä tarkoitetuille virallisille valvojille valvontatehtävän suorittamiseksi.

Rekisteriin talletetut tiedot on poistettava heti, kun ne eivät enää ole tarpeen pelikasinotoiminnan valvontaa varten, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tallettamisesta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan pelikasinon asiakas- ja valvontarekisteriin henkilötietolakia (523/1999).

52 §

Arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seuranta, tutkimus ja rahoitus

Arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvia ongelmia on seurattava ja tutkittava. Ongelmien seurannasta ja tutkimuksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Rahapeliyhteisöjen tulee korvata valtiolle 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta aiheutuvat kustannukset sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

53 §

Rahapeliyhteisöjen velvollisuus luovuttaa tietoja

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava vuosittain toimintasuunnitelmansa, seuraavaa vuotta koskeva talousarvionsa sekä tilinpäätösasiakirjansa asianomaisille 19 §:ssä tarkoitetuille rahapeliyhteisön tuotonjakoasioita käsitteleville ministeriöille, valtiovarainministeriölle ja sisäasiainministeriölle.

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen luvan saa-

neen rahapeliyhteisön on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäasiainministeriölle jäljennökset rahapeliyhteisön kokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjoista sekä annettava ne muut tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen rahapeliyhteisön toiminnan ja sen tuottojen käytön valvomiseksi.

Rahapeliyhteisöjen on toimitettava 3 §:n 1—7 kohdassa tarkoitettujen arpajaisten toimeenpanoa koskevat tiedot tilastoimista varten sisäasiainministeriölle ja arpajaisiin osallistumisesta aiheutuvien ongelmien seurantaa ja tutkimusta varten tarpeelliset tiedot sosiaali- ja terveysministeriölle.

54 §

Esteellisyys ja virkavastuu

Raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasinotoiminnan harjoittamiseen luvan saaneen rahapeliyhteisön luottamus- ja toimihenkilön esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) säädetään virkamiehen esteellisyydestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut toimihenkilöt ovat virkavastuun alaisia valmistellessaan 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua jakoehdotusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettut luottamushenkilöt ovat virkavastuun alaisia osallistussaan 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua jakoehdotuksesta päättämiseen.

55 §

Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjojen julkisuus

Edellä 20 §:n 1 momentissa tarkoitettujen jakoehdotuksen valmisteluun ja sitä koskevaan päätöksentekoon kuuluvia tehtäviä ja asiakirjoja koskevasta vaitiolovelvollisuudesta ja julkisuudesta rahapeliyhteisössä on voimassa, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

56 §

Eräitä peliautomaatteja ja pelilaitteita koskevat poikkeukset

Sen estämättä mitä 5 ja 7 §:ssä säädetään,

antaa peliautomaatin tai pelilaitteen sijoituspaikan kihlakunnan poliisilaitos luvan

1) elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 1 §:ssä tarkoitettulle luonnolliselle henkilölle, yhteisölle ja säätiölle pitää maksua vastaan yleisön käytettävänä käsinpyöritettäviä onnenpyöriä ja ennen 1 päivää kesäkuuta 1970 hankittuja sellaisia peliautomaatteja ja pelilaitteita, joita käyttämällä pelaaja voi saada voittona tavaraa tai muun rahanarvoisen etuuden taikka niihin vaihdettavissa olevia pelimerkkejä ja

2) huvipuistolle ja tivolille pitää maksua vastaan yleisön käytettävänä 1 kohdassa tarkoitettuja peliautomaatteja ja pelilaitteita, tavaravoittoautomaatteja sekä sellaisia muita peliautomaatteja ja pelilaitteita, joita käyttämällä pelaaja voi saada voittona tavaraa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua peliautomaatista tai pelilaitteesta saatavan voiton arvo ei saa ylittää 35 euroa.

Lupa annetaan enintään yhdeksi vuodeksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja peliautomaatteja ja pelilaitteita koskevat soveltuvin osin 6 §:n 1 momentti, 10, 40, 42, 44, 45 ja 63 §, 64 §:n 1 ja 8 kohta, 66 § ja 67 §:n 2 kohta.

57 §

Rahaliikenteen valvontalaite

Jos raha- tai tavaravoittoautomaatin taikka 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaatin ja pelilaitteen käyttämisestä suoritettava maksu peritään automaatin tai pelilaitteen käyttökuntoon saattavan laitteen (*rahalukko*) avulla, automaatissa ja pelilaitteessa on oltava sisäasiainministeriön määräämän tarkastuslaitoksen tarkastama ja hyväksymä rahaliikenteen valvontalaite. Sen on luotettavasti tallennettava tiedot laitteen käyttämisestä kertyneistä maksuista. Tallennettavista tiedoista on laadittava tositteet, jotka tulee säilyttää kirjantietojen säilyttämisestä säädettyllä tavalla.

58 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen ja tarkastuslaitoksen tietojenantovelvollisuus

Sisäasiainministeriö määrää hakemuksesta

tässä laissa tarkoitettujen rahaliikenteen valvontalaitteiden tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys annetaan laitokselle, jonka tehtävänä on suorittaa laitteiden teknisiä tarkastuksia. Määräys annetaan enintään viideksi vuodeksi.

Sisäasiainministeriö voi peruuttaa antamansa määräyksen, jos

- 1) tarkastuslaitos pyytää sitä,
- 2) tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa tai

3) tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista sisäasiainministeriölle.

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä noudatetaan hallintomenettelylakia, kielilakia (148/1922), saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia, henkilötielakia ja arkistolakia (831/1994).

59 §

Selvitykset ja tositteet

Raha- ja tavaravoittoautomaatin sekä 56 §:ssä tarkoitettun peliautomaatin ja pelilaitteen, ei kuitenkaan käsinpyöritettävän onnenpyörän käyttämisestä on laadittava selvitykset ja tositteet, joista ilmenevät:

- 1) automaatin tai pelilaitteen sijoituspaikka ja sijoittamisaika;
- 2) rahaliikenteen valvontalaitteen lukema automaattia tai pelilaitetta käyttöön otettaessa, valvontalaitetta vaihdettaessa, kassaa tyhjennettäessä sekä automaattia tai pelilaitetta luovutettaessa;
- 3) kassan tyhjentämisen ajankohta;
- 4) aika, jonka rahaliikenteen valvontalaitte on epäkuntoisuutensa vuoksi tai muusta syystä ollut poissa toiminnasta;
- 5) rahaliikenteen valvontalaitteen tai automaatin taikka pelilaitteen käyttökuntoisuuden tarkistamiseksi suoritettujen käyttökertojen määrä; ja
- 6) automaatissa tai pelilaitteessa käytettyjen laitteen ohjeistuksen vastaisten kolikoiden määrä.

60 §

Automaattiin ja pelilaitteeseen sekä arpoihin merkittävät tiedot

Raha- ja tavaravoittoautomaateissa sekä 56 §:ssä tarkoitetuissa peliautomaateissa ja pelilaitteissa on oltava näkyvällä paikalla merkintä automaatti- ja pelilaitetoiminnan harjoittajasta sekä tämän yhteystiedot ja yritys- ja yhteisötunnus.

Arpaan tai sen myynnin yhteydessä maksettua annettavaan ilmoitukseen tulee merkitä arpajaisten toimeenpanoa, toimeenpanijaa sekä voittojen määrää, arvoa ja lajia koskevat tiedot.

61 §

Toimitsijan määrääminen

Jos tavara-arpajais-, bingo- tai tavaravoittoautomaattilupa on peruutettu, tilitystä ei ole tehty määräaikana tai ei ole noudatettu 30 §:n 2 momentissa, 36 §:n 2 momentissa tai 41 §:n 2 momentissa tarkoitettua oikaisumääräystä, lupaviranomainen voi määrätä toimitsijan ottamaan luvansaajan kustannuksella arpajaisista kertyneet varat haltuunsa ja tekemään tilityksen.

62 §

Arpajaisten toimeenpanoa koskevat kiellot

Arpajaisten toimeenpano muulla kuin 3 §:n 1—11 kohdassa tai 56 §:ssä tarkoitettulla tavalla on kielletty.

Kiellettyä on

- 1) arpojen myyminen tai välittäminen ilman tässä laissa edellytettyä lupaa toimeenpantuihin arpajaisiin tai tällaisten arpajaisten edistäminen julkaisemalla tai levittämällä mainosaineistoa tai muulla vastaavalla tavalla,
- 2) arpojen myyminen tai välittäminen ulkomaille sekä sellaisen toiminnan edistäminen 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, jollei se ole sallittua sen valtion tai alueen lainsäädännön mukaan, johon arpoja myydään tai välitetään ja
- 3) tässä laissa tarkoitettun luvan nojalla toimeenpantuihin rahapeleihin liittyvien ar-

pojen myynti, välittäminen, pelipanosten vastaanottaminen ja voittojen välittäminen ilman arpajaisten toimeenpanijan lupaa.

Tilan luovuttaminen ilman tässä laissa tarkoitettua lupaa tapahtuvaan raha-automaattien, kasinopelien, tavaravoittoautomaattien tai 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaattien ja pelilaitteiden käytettävänä pitämiseen on kielletty.

Liikkeelle laskettavalle joukkovelkakirjalle ei saa koron lisäksi maksaa arpomiseen perustuvaa hyvitystä.

Ulkomailla toimeenpantavina arpajaisina ei pidetä raha-arpajaisia, veikkaus- ja vedonlyöntipelejä eikä totopelejä, joiden toimeenpanoon osallistuu rahapeliyhteisö, jolle valtioneuvosto on antanut rahapeliluvan.

63 §

Arpajaisrikos

Rangaistus arpajaisrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 17 luvun 16 a §:ssä.

64 §

Arpajaisrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 10 §:ssä säädettyä kieltä toimeenpanna arpajaiset velaksi,

2) ei noudata velvollisuutta kieltää sisäänpääsy pelikasinoon 15 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa,

3) rikkoo 16 §:ssä säädettyjä pelaamisen sallimista koskevia ikärajoja,

4) rikkoo 27 §:n 3 momentissa säädettyä osallistumiskieltoa,

5) toimii tavara-arpajaisten käytännön toimeenpanijana vastoin 28 §:n 2 momenttia,

6) suorittaa tavara-arpajaisten arvannon tai arpojen sekoittamisen vastoin sitä, mitä 29 §:n 1 momentissa säädetään tai ei noudata 29 §:n 2 momentissa säädettyä arvannon tulosta koskevaa ilmoittamisvelvollisuutta,

7) rikkoo 16 §:n 2 momentin raha-automaattien tai kasinopelien, 40 §:n tavaravoittoautomaattien ja 56 §:n 1 momentissa tarkoitettujen peliautomaattien tai pelilaitteiden sijoittamista koskevia säännöksiä tai

8) rikkoo rahaliikenteen valvontalaitetta koskevia 57 §:n säännöksiä,

on tuomittava *arpajaisrikkomuksesta* sakkoon.

65 §

Vaitiolovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 55 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

66 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun hallintopäätökseen ja 57 §:ssä tarkoitettuun rahaliikenteen valvontalaitteen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

67 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella säädetään

1) raha- ja tavara-arpajaisten arpoihin merkittävistä ja niiden myynnin yhteydessä annettavista tiedoista;

2) lupahakemuksen ja 31 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä sekä lupapäätösten sisällöstä;

3) arpajaisten toimeenpanoon liittyvistä menettelyistä ja määräajoista;

4) 3 §:n 8—11 kohdassa tarkoitettujen arpajaisten tilitysten sisällöstä, tilitysten nähtävänä pitämisestä, tilitysten nähtävänä pitämiseen liittyvistä määräajoista sekä tilitysten säilyttämisestä;

5) edellä 57 §:ssä tarkoitettusta rahaliikenteen valvontalaitteesta, 58 §:ssä tarkoitettulle tarkastuslaitokselle toimitettavista laitteista ja asiakirjoista, poikkeuksista tyyppitarkastusvelvollisuudesta sekä valvontalaitteen tarkastamisesta ja hyväksymisestä; ja

6) lääninhallitusten ja poliisilaitosten velvollisuudesta toimittaa tietoja arpajaisten toimeenpanosta aiheutuvien ongelmien seurantaan ja tutkimusta varten.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää ministeriöistä, joille kuuluu tässä laissa ministeriöille säädettyjen tehtävien hoitaminen.

10 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

68 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Tällä lailla kumotaan 1 päivänä syyskuuta 1965 annettu arpajaislaki (491/1965) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja 17 päivänä joulukuuta 1943 yleishyödylliseen tai hyväntekeväiseen tarkoitukseen vetoamalla harjoitetun taloudellisen toiminnan säännöstelemisestä annettu laki (1034/1943).

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

69 §

Siirtymäsäännös

Valtioneuvoston ennen tämän lain voi-

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

maantuloa raha-arpa- ja veikkauspelien ylijäämän käyttämisestä annetun asetuksen (725/1982) 3 §:n, raha-automaattiasetuksen (676/1967) 29 §:n 3 momentin ja totopeliasetuksen (236/1995) 11 §:n 2 momentin nojalla tekemän päätöksen mukaisesti jakamatta jätetty määräraha on jaettava viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä lukien.

Lain voimaan tullessa yleisön käytettävänä olevat raha- ja tavaravoittoautomaatit sekä 56 §:ssä tarkoitetut peliautomaatit ja pelilaitteet on oltava varustettuna tässä laissa säädetyllä tavalla rahaliikenteen valvontalaitteella viimeistään yhden vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa tavara-arpajaisten ja bingopelin toimeenpanemiseen sekä 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaattien ja pelilaitteiden käytettävänä pitämiseen annetut luvat ovat voimassa lupaehtoineen niiden voimassaoloajan päättymiseen asti.

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

N:o 1048

L a k i**arpajaisverolain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä kesäkuuta 1992 annetun arpajaisverolain (552/1992) 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti sekä 6 §:n 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti laissa 147/1995 sekä 4 §:n 1 momentti laissa 911/2000, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Arpajaisilla tarkoitetaan:

1) arpajaislain (1047/2001) 3 §:ssä tarkoitettuja raha- ja tavara-arpajaisia, arvauskilpailuja, bingopeliä, veikkausta, vedonlyöntiä ja totopeliä sekä raha-automaattien ja tavaravoittoautomaattien pitämistä yleisön käytettävänä, kasinopelien toimeenpanemista, pelikasinotoimintaa ja arpajaislain 56 §:ssä tarkoitettujen peliautomaattien ja pelilaitteiden pitämistä yleisön käytettävänä;

Arpajaisten tuotolla tarkoitetaan arpojen myynnistä kertynyttä kokonaistuloa ja arvontaan, veikkaukseen, vedonlyöntiin sekä totopeliin osallistumiseksi ja tavaravoittoautomaatin käyttämiseksi suoritetujen rahapanosten yhteismäärää. Raha-automaattien ja ka-

sinopelien tuotolla tarkoitetaan rahapanosten yhteismäärän ja pelaajille maksettujen voittojen erotusta.

4 §

Veron peruste ja verokanta

Yksinoikeudella toimeenpantavista arpajaisista arpajaisvero on 5 prosenttia arpajaisten tuotosta. Edellä 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen raha-automaattien ja kasinopelien käytettävänä pitämisestä muualla kuin arpajaislaissa tarkoitettussa pelikasinossa arpajaisvero on kuitenkin 3 prosenttia tuotosta.

Tavara-arpajaisista, arvauskilpailuista ja tavaravoittoautomaattien käytettävänä pitämisestä vero on 1,5 prosenttia arpajaisten tuotosta.

6 §

Poikkeukset veronalaisuudesta

kohdassa tarkoitettujen peliautomaattien ja pelilaitteiden käytettävänä pitämisestä;

Veroa ei ole suoritettava:

2) arpajaislain 56 §:n 1 momentin 1 ja 2

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
mikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

N:o 1049

L a k i

rahankeräyslain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 31 päivänä heinäkuuta 1980 annetun rahankeräyslain (590/1980) 7 §:n 2 momentti
sekä
muutetaan 6 § seuraavasti:

6 §
Sisäasiainministeriö vastaa rahankeräystoi-
minnan yleisestä valvonnasta ja rahankeräys-
ten toimeenpanon tilastoisesta.
Sisäasiainministeriö voi antaa rahankerä-

ysten toimeenpanoa koskevia lausuntoja ja
ohjeita.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

N:o 1050

L a k i**viihdelaitelain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 10 päivänä helmikuuta 1995 annetun viihdelaitelain (164/1995) 5 §:n 2 momentti, 6 §:n 3 momentti, 7, 8 ja 9 §, 10 §:n 3 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 17 §, *lisätään* lakiin uusi 3 a ja 8 a § sekä 16 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

3 a §

Viihdelaiteeseen tehtävät merkinnät

Viihdelaiteessa on oltava näkyvällä paikalla merkintä viihdelaitetoiminnan harjoittajasta sekä tämän yhteystiedot ja yritys- ja yhteisötunnus.

5 §

Viihdelaiteen tekniset ominaisuudet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa mainituista seikoista.

6 §

Rahaliikenteen valvonta

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rahaliikenteen valvontalaitteesta.

7 §

Tarkastuslaitokseksi määrääminen

Sisäasiainministeriö määrää tässä laissa ja

sen nojalla annetuissa säädöksissä tarkoitettuja tarkastuksia ja hyväksymisiä suorittavan tarkastuslaitoksen. Määräys on voimassa enintään viisi vuotta.

Sisäasiainministeriö voi peruuttaa antamansa määräyksen

1) tarkastuslaitoksen pyynnöstä,
 2) jos tarkastuslaitos ilman hyväksyttävää perustetta jättää täyttämättä tarkastusvelvollisuutensa tai

3) jos tarkastuslaitoksen toiminnassa ilmenee väärinkäytöksiä, jotka vaarantavat tarkastusten ja hyväksymisten luotettavuuden.

8 §

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastus ja hyväksyminen

Sisäasiainministeriön määräämän tarkastuslaitoksen on tarkastettava ja hyväksyttävä rahaliikenteen valvontalaitte siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Tarkastuslaitoksen on toimitettava tiedot tyyppitarkastetuista rahaliikenteen valvontalaitteista sisäasiainministeriölle.

Rahaliikenteen valvontalaitteen tarkastamis- ja hyväksymismenettelyssä noudatetaan hallintomenettelylakia (598/1982), kielilakia (148/1922), saamen kielen käyttämisestä viranomaisissa annettua lakia (516/1991), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua

HE 197/1999
 HaVM 10/2001
 EV 91/2001
 VJL 5/2001
 HaVM 15/2001
 EK 23/2001

lakia (621/1999), henkilötietolakia (523/1999) ja arkistolakia (831/1994).

8 a §

Selvitykset ja tositteet

Viihdelaiteen käyttämisestä on laadittava selvitykset ja tositteet, joista ilmenevät

1) viihdelaitteen sijoituspaikka ja sijoittamisaika,

2) rahaliikenteen valvontalaitteen lukema viihdelaitetta käyttöön otettaessa, valvontalaitetta vaihdettaessa, viihdelaitteen kassaa tyhjennettäessä sekä viihdelaitetta luovutettaessa,

3) kassan tyhjentämisen ajankohta,

4) aika, jonka rahaliikenteen valvontalaitte on epäkuntoisuutensa vuoksi tai muusta syystä ollut poissa toiminnasta,

5) rahaliikenteen valvontalaitteen tai viihdelaitteen käyttökuntoisuuden tarkistamiseksi suoritettujen käyttökertojen määrä ja

6) viihdelaitteessa käytettyjen laitteen ohjeistuksen vastaisten kolikoiden määrä.

9 §

Viihdelaitealan seuranta sekä lausunnot ja ohjeet

Sisäasiainministeriön tehtävänä on seurata viihdelaitealan kehitystä ja antaa lausuntoja ja ohjeita:

1) viihdelaitteen avulla käytettävistä video- ja ohjelmapeleistä;

2) viihdelaitteen sijoittamisesta;

3) viihdelaitteen käyttöturvallisuudesta ja teknisistä ominaisuuksista; sekä

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

4) muista viihdelaitetoimintaan liittyvistä seikoista.

10 §

Valvonta

Poliisilla ja sisäasiainministeriön määräämällä tarkastuslaitoksella on oikeus tarkastaa, että viihdelaitteessa käytetään hyväksyttyä rahaliikenteen valvontalaitetta.

16 §

Muutoksenhaku

Poliisiin 14 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai uhkasakkoa koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Tämän lain 8 §:ssä tarkoitettuun rahaliikenteen valvontalaitteen hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

17 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

N:o 1051

L a k i

rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 17 lukuun, sellaisena kuin se on laeissa 563/1998, 536/1999 ja 777/2000, uusi 16 a § seuraavasti:

16 a §

Arpajaisrikos

Joka

1) toimeenpanee arpajaiset ilman arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettua lupaa,

2) käyttää arpajaisten tuotot olennaisesti vastoin arpajaisten toimeenpanoon annetussa luvassa tai tuottojen käyttötarkoituksen muuttamista koskevassa luvassa annettua määräystä,

3) laiminlyö arpajaisten toimeenpanoon kuuluvan tilitysvelvollisuuden,

4) rikkoo arpajaislain 62 §:n 1—4 momentissa säädettyä kieltoa, tai

5) toimeenpanee arpajaislain 27 §:n 1 momentissa tarkoitettut pienarpajaiset, vaikkei täytä arpajaislain 5 §:ssä säädettyjä arpajaisten toimeenpanijaa koskevia edellytyksiä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *arpajaisrikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

HE 197/1999
HaVM 10/2001
EV 91/2001
VJL 5/2001
HaVM 15/2001
EK 23/2001

N:o 1052

L a k i**rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (68/1998) 3 §:n 10 kohta ja 6 §:n 4 momentti seuraavasti:

3 §

Ilmoitusvelvolliset

Tässä laissa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia ovat:

10) arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 1 momentissa tarkoitettut rahapeliyhteisöt, jotka harjoittavat veikkaus-, vedonlyönti-, totopeli- tai pelikasinotoimintaa, sekä elinkeinonharjoittajat ja yhteisöt, jotka välittävät arpajaislaissa tarkoitettuihin veikkaus- ja vedonlyöntipeleihin sekä totopeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja;

6 §

Tunnistamisvelvollisuus

Edellä 3 §:n 10 kohdassa tarkoitettun ilmoitusvelvollisen on todettava asiakkaansa henkilöllisyys:

- 1) pelikasinotoiminnassa; sekä
- 2) veikkaus- ja vedonlyöntitoiminnassa tai totopelissä pelaajan asettaman rahapanoksen ollessa yhtenä suorituksena tai toisiinsa kytkeytyvinä suorituksina yhteensä vähintään 3 000 euroa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

HE 197/1999
 HaVM 10/2001
 EV 91/2001
 VJL 5/2001
 HaVM 15/2001
 EK 23/2001

N:o 1053

L a k i

näkövammaisten kirjastosta annetun lain 5 a §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan näkövammaisten kirjastosta 23 päivänä elokuuta 1996 annetun lain (638/1996) 5 a §, sellaisena kuin se on laissa 835/1998, seuraavasti:

5 a §

Näkövammaisten kirjastolle vuokrattavaksi tarkoitettujen toimitilojen perustamismenoihin voidaan käyttää arpajaislain (1047/2001) 18 §:n 2 kohdan mukaisesti valtion talousarvioon vuosittain otettavaa määrärahaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

HE 197/1999
HaVM 10/2001
EV 91/2001
VJL 5/2001
HaVM 15/2001
EK 23/2001

N:o 1054

L a k i

raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuoton käyttämisestä

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Jakosuhteet

Arpajaislain (1047/2001) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuottoa vastaavat määrärahat otetaan valtion talousarvioon siten, että tuotosta käytetään:

- 1) 25 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen;
- 2) 9 prosenttia nuorisotyön edistämiseen;
- 3) 17,5 prosenttia tieteen edistämiseen;
- 4) 38,5 prosenttia taiteen edistämiseen; ja
- 5) 10 prosenttia 1—4 kohdassa säädettyihin tarkoituksiin valtion talousarviossa vuosittain tarkemmin päätettävällä tavalla.

2 §

Jakosuhteisiin siirtyminen

Kirjastolaissa (904/1998) tarkoitettuja valtionosuuksia varten valtion talousarvioon otettavia määrärahoja voidaan 1 §:n estämättä vuosina 2003—2011 rahoittaa raha-arpajais-

ten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuotosta enintään seuraavan taulukon mukaisilla prosenttiosuuksilla:

Vuosi	Raha-arpajaisten sekä veikkaus- ja vedonlyöntipelien tuotosta kirjastolaissa tarkoitettuihin valtionosuuksiin enintään käytettävän määrän prosenttiosuus tarkoitukseen valtion talousarviossa myönnettävistä määrärahoista
2003	85
2004	75
2005	65
2006	55
2007	45
2008	35
2009	25
2010	15
2011	5

Poiketen siitä, mitä 1 §:ssä ja tämän pykälän 1 momentissa säädetään, vuonna 2002 osoitetaan 1 §:ssä tarkoitettujen määrärahojen käyttötarkoituksiin valtion talousarviossa tarkemmin päätettävällä tavalla.

3 §
Voimaantulo

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Sisäasiainministeri *Ville Itälä*

N:o 1055

L a k i**totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen**

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään niistä perusteista, edellytyksistä ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä harkinnanvaraista avustusta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen, sekä avustuksen käytöstä.

2 §

Tehtäviä hoitava viranomainen

Tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaa maa- ja metsätalousministeriö. Neuvoa-antavana elimenä tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseen liittyvissä asioissa toimii ministeriön yhteydessä sen asettama hevostalousneuvottelukunta. Neuvottelukunnan tarkemmista tehtävistä, toimikaudesta, kokoonpanosta, koostumisesta, päätösvaltaisuudesta ja muista teknisluonteisista seikoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Avustuslajit

Avustusta voidaan myöntää yleisavustuksena tai erityisavustuksena.

Yleisavustus voidaan myöntää avustuksen saajan toimintaan yleisesti tai tiettyyn osaan sen toiminnasta.

Erityisavustus voidaan myöntää avustuksen saajalle erikseen yksilöityyn kohteeseen.

4 §

Keskusjärjestölle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset

Hevosjalostus- ja raviurheilujärjestöjen keskusjärjestölle ja ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestölle voidaan myöntää avustusta seuraaviin tarkoituksiin:

1) neuvontaan, tiedottamiseen, koulutukseen, tutkimus- ja kehittämistoimintaan, ohjaamiseen, valvontaan sekä kansainväliseen kilpailutoimintaan;

HE 65/2001
HaVM 11/2001
EV 92/2001
VJL 6/2001
HaVM 16/2001
EK 24/2001

- 2) hevoskilpailujen palkintotukeen;
- 3) hevosten jalostustoimintaan;
- 4) hevoskasvatukseen ja -urheiluun;
- 5) hevoskilpailujen kehittämiseen ja valvontaan;

6) hevoskilpailuissa hevosten suorituskykyyn keinotekoisesti vaikuttavien lääkeaineiden taikka vastaavien aineiden tai valmistaiden valvontaan;

7) hevoskilpailuissa tarvittaviin kalusto-, kone- ja laitehankintoihin, rakentamiseen, perusparantamiseen ja kunnossapitoon.

5 §

Jäsenyhteisölle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset

Jäsenjärjestölle ja -yhteisölle (jäsenyhteisö) voidaan myöntää avustusta seuraaviin tarkoituksiin:

- 1) neuvontaan ja tiedotukseen;
- 2) hevosten jalostustoimintaan;
- 3) hevosklinikan rakennusten rakentamiseen, perusparantamiseen ja päivystyksen järjestämiseen;
- 4) raviradan toiminnan johtamiseen ja raviurheilun edistämiseen;
- 5) hevoskilpailujen ja totopelien järjestämiseen, kehittämiseen, valvontaan ja palkintotukeen;
- 6) hevosurheilutoiminnassa tarvittavan maa-alueen hankintaan, radan ja muiden alueiden sekä rakennusten rakentamiseen ja perusparantamiseen, kalusto-, kone- ja laitehankintoihin sekä kunnossapitoon ja vuokrauskustannuksiin.

6 §

Keskusjärjestön kokonaan omistamalle osakeyhtiölle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset

Keskusjärjestön kokonaan omistamalle totopeliyhtiölle (yhtiö) voidaan myöntää avustusta seuraaviin tarkoituksiin:

- 1) totopelilaitteiden linja-, huolto- ja asennuskuluihin;
- 2) tolopeleissä tarvittavan kaluston ja laitteiden hankkimiseen ja kunnossapitoon;
- 3) palkintotukea edelleen kokonaisuudessaan raviradoille välitettäväksi.

7 §

Kunnalle myönnettävien avustusten käyttötarkoitukset

Kunnalle voidaan myöntää avustusta seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- 1) raviradan rakentamiseen;
- 2) raviurheilutoiminnassa tarvittavan muun alueen rakentamiseen;
- 3) raveissa tarvittavien rakennusten rakentamiseen ja perusparantamiseen.

8 §

Avustuksen myöntämisen edellytykset

Avustusta voidaan myöntää valtion talousarvion rajoissa, ja myöntämisperusteet on sovittava tolopeleistä valtiolle kertyvien tulojen rajoissa.

Avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos avustus myönnetään käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun tahon toiminnan tai hankkeen avustamiseen, on avustuksen saajan tehtävä sopimus avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan tahon kanssa. Sopimusta ei kuitenkaan tarvita myönnettäessä kasvatustukea keskusjärjestön ohjaamana hevosen omistajalle.

Keskusjärjestölle, jäsenyhteisölle, kunnille tai yhtiölle avustusta myönnettäessä on otettava huomioon kohteena olevan hevoskasvatus- ja urheilutoiminnan laatu, laajuus ja kehitys sekä neuvontapalvelujen kysyntä ja tarve.

9 §

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan kirjallisesti. Ministeriön tulee tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea avustusta sekä hakemismenettelystä.

Jäsenyhteisön on toimitettava yleisavustusta koskeva hakemus keskusjärjestölleen. Keskusjärjestön tulee laatia omasta ja jäsenjär-

jestöjensä hakemuksista yhteenveto, joka on toimitettava ministeriölle. Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset hakemusten määrärajoista.

Keskusjärjestön osallistuessa hakemuksen käsittelyyn sovelletaan käsittelyssä hallintomenettelylakia (598/1982), kielilakia (148/1922), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää.

Avustuksen hakijan tulee antaa hakemuksen yhteydessä oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita ministeriö tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi.

10 §

Avustuspäätös

Ministeriö tekee avustusta koskevassa asiassa kirjallisen avustuspäätöksen.

Avustuspäätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee käydä ilmi ainakin avustuksen:

- 1) saaja;
- 2) käyttötarkoitus; sekä
- 3) määrä.

Avustuspäätökseen voidaan ottaa avustuksen myöntämisen, maksamisen ja avustuksen käyttämisen edellytysten toteutumisen varmistamiseksi välttämättömiä ehtoja ja rajoituksia.

11 §

Avustuksen maksaminen

Ministeriö maksaa avustuksen myöntämispäätöksessä määrätyn edellytyksin, valtiolle totopeleistä kertyvän osuuden puitteissa.

Avustus maksetaan avustuksen saajalle yhtenä tai useampana eränä kustannusten ajoittumisen perusteella.

Avustuksesta voidaan maksaa ennakkoa, jos se on avustuksen käytön kannalta perusteltua sekä sen valvonnan kannalta tarkoitukseenmukaista.

Avustuksen saajan tulee antaa ministeriölle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

12 §

Avustuksen käyttö

Avustusta saadaan käyttää ainoastaan avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa tai 32 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään, avustuksen saajan on noudatettava avustuksen käytössä, avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja ja rajoituksia.

Jos avustus on myönnetty tiettyä, avustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan tai perusparannukseen, ei kyseistä omaisuutta saa käyttää pysyvästi muuhun kuin avustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta saa luovuttaa toiselle avustuspäätöksessä määrättyä avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana. Avustuspäätöksessä avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöajaksi saadaan määrätä enintään 10 vuotta avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika on kuitenkin 30 vuotta avustuksen myöntämisestä silloin, kun avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan tai perusparannukseen. Tämän lain 32 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai avustuspäätöksessä voidaan kuitenkin määrätä sovellettavaksi lyhyempikin käyttöaika, jos tämä on perusteltua avustuksen käyttötarkoituksen kannalta.

Avustuksen saajan tulee antaa ministeriölle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä ministeriölle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

13 §

Avustusten valvonta

Ministeriö valvoo avustuksen asianmukais-

ta käyttöä hankkimalla avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittavia tarkastuksia.

14 §

Tarkastusoikeus

Ministeriöllä on oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia, avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Jos avustus on myönnetty 8 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun tahon hankkeeseen tai toimintaan, on ministeriöllä oikeus tarvittaessa tarkastaa avustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan tahon taloutta ja toimintaa.

Ministeriö voi päätöksellään valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen tilintarkastajan suorittamaan 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia.

Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaisa (936/1994) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ulkopuolinen asiantuntija voi ministeriön pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintomenettelylakia, kielilakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ää.

Tilintarkastaja ja ulkopuolinen asiantuntija ovat tämän lain mukaisia tehtäviään suorittaessaan rikosoikeudellisessa virkavastuussa.

15 §

Tarkastuksen suorittaminen

Avustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle virkamiehelle ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulle tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinakin avustettava tarkastuksessa.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja. Siinä on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuunotettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastusta suorittavalla virkamiehellä ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa valtionavustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden olosuhteilla on merkitystä avustuksen myöntämiseen ja käytön valvontaan. Tarkastuksia ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

16 §

Virka-apu

Ministeriöllä on oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua tässä laissa tarkoitettujen valvonta- ja tarkastustehtävien hoitamisessa.

17 §

Maksatuksen keskeytys

Ministeriö voi tehdä päätöksen avustuksen maksamisen keskeyttämisestä, jos:

1) on perusteltua aihetta epäillä, että avustuksen saaja ei menettele 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

2) ne perusteet, joilla avustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; tai

3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

18 §

Avustuksen palauttaminen

Avustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti tai liikaa taikka muutoin ilmeisen perusteettomasti saamansa avustus tai sen osa. Avustuksen saajan tulee myös palauttaa avustus tai sen osa, jos sitä ei voida

käyttää avustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 10 euroa, palauttaminen saadaan jättää tekemättä.

19 §

Avustuksen takaisinperintä

Ministeriön on päätöksellään määrättävä avustuksen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu avustus takaisin perittäväksi, jos avustuksen saaja on:

1) jättänyt palauttamatta sellaisen avustuksen tai sen osan, joka 18 §:n mukaan on palautettava;

2) käyttänyt avustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty;

3) antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; tai

4) muutoin näihin verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut avustuksen käyttöä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

20 §

Avustuksen harkinnanvarainen takaisinperintä

Ministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos:

1) avustuksen saaja on menetellyt 12 §:n vastaisesti;

2) avustuksen saaja on kieltäytynyt antamasta 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua aineistoa tai avustamasta momentissa tarkoitettulla tavalla tarkastuksessa;

3) avustuksen saaja on lopettanut avustuksen kohteena olleen toiminnan tai supistanut sitä olennaisesti taikka luovuttanut tällaisen toiminnan toiselle;

4) avustuksen saaja on luovuttanut toiselle omistus- tai hallintaoikeuden omaisuuteen, joka on hankittu avustuksella;

5) avustuksen saaja on pysyvästi muuttanut valtionavustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta;

6) avustuksen saaja on joutunut ulosotto-toimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin taikka yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitetun saneerausmenettelyn kohteeksi, jollei valtionavustuksen käyttötarkoituksesta muuta johdu; tai

7) avustuksen maksamisen lopettamiseen tai takaisinperimiseen on muu tässä momentissa mainittuihin seikkoihin verrattava erityinen syy.

Jos avustuksen kohteena ollut omaisuus on tuhoutunut tai vahingoittunut edellä 12 §:ssä säädettyinä avustuksen käyttöaikana eikä tuhoutuneen tai vahingoittuneen omaisuuden tilalle hankita uutta vastaavaa omaisuutta, ministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi ja mahdollisesta vakuutuskorvauksesta tai muusta korvauksesta takaisin perittäväksi määrän, joka vastaa avustuksen osuutta omaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta.

Ministeriö voi päätöksellään myös määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen takaisin perittäväksi, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tätä edellytetään.

21 §

Korko ja viivästyskorko

Avustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittäväälle määrälle korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä avustuksen maksupäivästä sen takaisinmaksupäivään.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, on avustuksen saajan maksettava sille vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuna korkokannan mukaan.

22 §

Kohtuullistaminen

Ministeriö voi 18—20 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää, että osa palautettavasta tai takaisinperittävästä määrästä, sille lasketavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen takaisinperintä

on kohtuuton avustuksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai avustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden.

Erityisen painavasta syystä ministeriö voi päättää, että 18—20 §:n mukaisesti takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko jätetään kokonaan perimättä.

23 §

Yhteisvastuullisuus

Jos avustus on myönnetty yhteisesti useammalle avustuksen saajalle, kaikki saajat vastaavat yhteisvastuullisesti avustuksen takaisin maksamisesta. Avustuksen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin avustuksen saaja on osallistunut palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

24 §

Takaisinperinnän määräaika

Ministeriön on tehtävä 19 ja 20 §:ssä tarkoitettu päätös viipymättä ja erityisestä syystä viimeistään kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun ministeriön tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla avustuksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka avustuksen takaisinperimiseen voidaan ryhtyä.

Avustuksen, sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperimiseen ei saa ryhtyä, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos 32 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai avustuspäätöksessä asetetaan määräaika avustuksen tai sillä tuetun omaisuuden käyttämiseksi edellä 12 §:ssä säädetyllä tavalla, 10 vuoden määräaika lasketaan tämän ajan päätymisestä.

25 §

Vanheneminen

Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksen saaja ei ole

esittänyt avustuksen maksamista varten tarvittavaa hyväksyttävää selvitystä 32 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai avustuspäätöksessä asetettuun määräaikaan mennessä. Jos tällaista määräaika ei ole erikseen säädetty tai määrätty, raukeaa oikeus maksatukseen kahden vuoden kuluessa sen varainhoitovuoden päättymisestä, jonka kuluessa avustus on myönnetty.

Edellä 18 §:ssä säädetty velvollisuus palauttaa avustus tai sen osa raukeaa, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos 32 §:n nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai avustuspäätöksessä asetetaan määräaika avustuksen tai sillä tuetun omaisuuden käyttämiseksi 12 §:ssä säädetyllä tavalla, palautusvelvollisuus kuitenkin raukeaa, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen tai sillä tuetun omaisuuden käyttämiseksi asetetun määräajan päättymisestä.

26 §

Kuittaus

Takaisin perittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle avustuksen saajalle maksettavasta muusta ministeriön myöntämästä avustuksesta.

27 §

Tietojensaanti viranomaiselta

Tietojensaantiin ja salassapitoon sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muilta viranomaisilta tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja:

- 1) avustuksen hakijan ja saajan taloudellisesta asemasta;
- 2) avustuksen hakijan ja saajan julkisista tuista;
- 3) avustuksen hakijaa ja saajaa koskevista muista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi avustuksen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

28 §

Tietojen luovuttaminen

Tämän lain nojalla saatujen tietojen luovuttamiseen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, ministeriöllä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja:

1) poliisi- ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi taikka syyttäv viranomaiselle syyteharkintaa varten;

2) tämän lain soveltamista koskevan viranomaisten selvityksen tai tieteellisen tutkimuksen tekemiseksi, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä selvityksen tai tutkimuksen tekemiseksi;

3) toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle sekä toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle Euroopan yhteisön säädösten tai muun Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvän velvoitteen sitä edellyttäessä;

4) Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen sitä edellyttäessä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon tiedot on luovutettu.

29 §

Tiedoksianto

Ministeriön muu kuin 17—20 ja 26 §:ssä tarkoitettussa asiassa tekemä päätös voidaan lähettää asianosaiselle tiedoksi postitse. Jollei muuta näytetä, katsotaan asianosaisen saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Tiedoksiannossa on muuten noudatettava, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetään.

30 §

Muutoksenhaku

Ministeriön päätökseen ei saa hakea muu-

tosta valittamalla. Ministeriön päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanasta. Oikaisuvaatimus tehdään maa- ja metsätalousministeriölle.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

31 §

Täytäntöönpano

Ministeriön päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Edellä 18 ja 19 §:ssä tarkoitettussa asiassa voidaan ministeriön päätös panna täytäntöön verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädettyssä järjestyksessä.

32 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain soveltamisalaan kuuluvan avustuksen talousarvion mukaisesta hakemisesta, myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä ja niihin liittyvistä tarpeellisista ehdoista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Ministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teknisluonteisista yksityiskohdista, jotka koskevat avustuksen hakemista, hakijan selvittämisvelvollisuutta, avustuksen maksamista sekä avustuksen käyttöä ja valvonnan toteuttamista.

33 §

Ministeriön tarkemmat ohjeet

Ministeriö voi antaa tarkempia ohjeita teknisluonteisista yksityiskohdista, jotka koskevat avustuksen hakemista, avustuksen hakijan selvittämisvelvollisuutta, avustuksen saajan kirjanpitovelvollisuutta, avustuksen maksamista sekä avustuksen käyttöä ja valvonnan toteuttamista.

34 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn avustuksen käytössä ja valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä sitä koskevassa päätöksenteossa ja muutoksenhaussa noudatetaan avustuksen myöntä-

misajankohtana voimassa olleita säännöksiä sekä avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja. Jollei avustuspäätöksessä, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, ole maksamisesta toisin määrätty, noudatetaan kuitenkin 11 §:ää.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

N:o 1056

L a k i**raha-automaattivastuksista**

Annettu Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään niistä perusteista ja menettelyistä, joita noudatetaan myönnettäessä raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoimintaa harjoittavan rahapeliyhteisön tuotosta avustuksia oikeuskelpoisille yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.

Tätä lakia sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettujen avustusten maksamiseen, käyttöön, käytön valvontaan, palauttamiseen ja takaisinperintään.

Jollei muussa laissa toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen 1 momentissa tarkoitettuun avustukseen, joka myönnetään käytettäväksi Suomen ulkopuolella.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) rahapeliyhteisöllä arpajaislain (1047/2001) 12 §:n 2 momentissa tarkoitettua rahapeliyhteisöä, joka on saanut luvan raha-automaattien käytettävänä pitämiseen, kasinopelien toimeenpanemiseen ja pelikasino-toiminnan harjoittamiseen;

2) julkisella avustuksella valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen tai säätiön antamaa tai sen varoista maksettavaa avustusta, samoin kuin Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävää tukea verojärjestelmän kautta annettavaa tukea lukuun ottamatta;

3) Euroopan yhteisön tai muista Euroopan unionin varoista myönnettävällä tuella Euroopan yhteisöjen talousarvioista tai muista Euroopan unionin hallinnassa olevista varoista myönnettävää avustusta, lainaa ja muuta

rahoitusta, takausta, maksuhelpotusta ja muita taloudellisia etuuksia; sekä

4) julkisella tuella 2 kohdassa tarkoitettujen julkisten avustusten lisäksi valtion, kunnan tai muun julkisyhteisön tai julkisoikeudellisen laitoksen antamaa tai sen varoista maksettavaa lainaa, korkotukea, takausta, maksuhelpotusta ja muuta näihin rinnastettavaa taloudellista etua verojärjestelmän kautta annettavaa tukea lukuun ottamatta.

2 luku

Avustuksen myöntämisen perusteet

3 §

Avustuslajit

Avustus voidaan myöntää toiminta-avustuksena tai erityisavustuksena.

Toiminta-avustus voidaan myöntää avustuksen saajan toimintaan yleisesti (*yleisavustus*) tai tiettyyn osaan sen toiminnasta (*kohdennettu toiminta-avustus*).

Erytisavustus voidaan myöntää:

- 1) investointiavustuksena aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan; tai
- 2) projektiavustuksena kokeilu-, käynnistäm-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen taikka muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen.

4 §

Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustus voidaan myöntää valtion talousarvion puitteissa, jos:

- 1) tarkoitus, johon avustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
- 2) avustuksen myöntäminen on perusteltua avustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
- 3) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan omat varat, hakijan määräysvallassa olevien yhteisöjen tai säätiöiden käytettävissä olevat varat ja avustettavasta toiminnasta saatavat tuotot huomioon ottaen;
- 4) avustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena avustuksen hakijan saama muu

julkinen tuki sekä avustuksen kohteena olevan toiminnan tai hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen;

5) avustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa; ja

6) erityisavustusta haettaessa on esitetty riittävä selvitys hankkeen toiminnallisesta tai teknisestä suunnitelmasta sekä avustuksen saajan edellytyksistä rahoittaa hankkeen omarahoitusosuus ja käyttökulut.

Avustus ei saa yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädettyä valtionavustuksen tai julkisen tuen enimmäismäärää.

Avustus voidaan myöntää saajalle sen omaan toimintaan tai hankkeeseen taikka käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen. Jos avustus myönnetään käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen, avustuksen saajan on tehtävä sopimus avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista toimintaa tai hanketta toteuttavan kanssa.

3 luku

Avustuksen myöntäminen ja maksaminen

5 §

Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan kirjallisesti rahapeliyhteisöltä.

Rahapeliyhteisön tulee tiedottaa sopivalla tavalla mahdollisuudesta hakea avustusta ja hakemismenettelystä sekä antaa tietoja avustuksen myöntämisen yleisistä edellytyksistä ja avustuksen ehdoista.

Avustuksen hakijan tulee hakemuksen yhteydessä antaa rahapeliyhteisölle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta sekä niistä muista seikoista, joita tarvitaan hakemuksen ratkaisemiseksi.

Avustusten hakuajoista ja ajankohdasta,

jolloin hakijalta viimeistään edellytetään oikeuskelpoisuutta, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Avustusten myöntämisestä päättäminen

Rahapeliyhteisö valmistelee ehdotuksen avustusten myöntämisestä (*jakoehdotus*). Jakoehdotukseen tulee liittää hakijakohtainen avustussuunnitelma seuraavien kolmen vuoden ajalle.

Jakoehdotus ja avustussuunnitelma annetaan sosiaali- ja terveysministeriölle, jonka esittelystä valtioneuvosto päättää avustusten myöntämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisön jakoehdotuksen ja avustussuunnitelman valmistelumenettelyä.

Jakoehdotuksen antamisen määräajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Avustuspäätös

Avustusta koskevassa asiassa tehdään kirjallinen päätös.

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee käydä ilmi ainakin avustuksen saaja, käyttötarkoitus ja määrä.

Avustuspäätökseen voidaan ottaa 4 §:n 1 momentissa säädettyjen seikkojen toteutumisen varmistamiseksi välttämättömiä avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja ja rajoituksia.

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee tarvittaessa lisäksi käydä ilmi:

1) avustuksen enimmäismäärä avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvista kokonaiskuluista;

2) muut avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteet; ja

3) avustussuunnitelma seuraaville kolmelle vuodelle.

8 §

Avustuksen maksaminen

Rahapeliyhteisö maksaa toiminta-avustukset kultakin vuosineljännekseltä vuosittain

neljänä yhtä suurena eränä aikaisintaan helmikuussa, toukokuussa, elokuussa ja marraskuussa, jollei kustannusten tai toiminnan ajoittumisen olennaisten vaihtelujen taikka toiminnan muutosten johdosta ole yksittäistapauksessa perusteltua tästä poiketa.

Rahapeliyhteisö maksaa erityisavustukset kulujen ja töiden ajoittumisen perusteella sen suuruisissa erissä kuin se katsoo avustuksia tarvittavan avustuspäätöksen mukaisesti hyväksyttäviin kuluihin. Kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen myönnetyn erityisavustuksen maksamisen ehtona on lisäksi, että rahapeliyhteisö on hyväksynyt rakennus- tai hankintasuunnitelman sekä selvityksen hankkeen kokonaisrahoituksen ja käyttökulujen rahoituksen toteutumisesta. Sitä ennen voidaan avustusta maksaa suunnittelukuluihin.

Avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyhteisölle avustuksen maksamiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisöä avustusten maksamistehtävässä.

4 luku

Avustuksen käyttö ja sen valvonta

9 §

Avustuksen käyttö

Avustus saadaan käyttää ainoastaan avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Jollei avustuspäätöksessä ole käyttötarkoitusta yksilöity, avustus on käytettävä hakemuksessa mainittuun tarkoitukseen.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, avustuksen saajan on noudatettava avustettavassa hankkeessa tai toiminnassa avustuspäätökseen otettuja ehtoja ja rajoituksia.

Jos avustus on myönnetty tiettyä avustuspäätöksessä määriteltyä käyttötarkoitusta varten käytettävän omaisuuden hankintaan, omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin avustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen eikä omaisuuden omistus- tai hallintaoikeutta saa luovuttaa toiselle omaisuuden käyttöaikana, joka on kymmenen

vuotta avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu avustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaika on kuitenkin 30 vuotta avustuksen myöntämisestä, jos avustus on myönnetty kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan taikka rakentamiseen tai perusparannukseen.

Investointiavustuksen saaja voi 3 ja 4 momentissa säädetyn estämättä antaa avustetuissa tiloissa harjoitettavan toiminnan tai osan toiminnasta muun kuin saajan järjestettäväksi, jos toiminta on avustuksen käyttötarkoituksen mukaista.

10 §

Avustuksen saajan tiedonantovelvollisuus

Avustuksen saajan tulee antaa rahapeliyhteisölle avustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä rahapeliyhteisölle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

11 §

Hyväksyttävät kulut

Hyväksyttäväiksi kuluiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kulut.

Hyväksyttävistä kuluista vähennetään samaan tarkoitukseen myönnetyt muut julkiset avustukset. Jos avustuspäätöksessä on ilmoitettu avustuksen osuus hyväksyttävistä kuluista, raha-automaatti-, kasinopeli- ja pelikasinotoiminnan tuotosta myönnetty avustus voi yhdessä muiden julkisten avustusten kanssa olla enintään tämän ilmoitetun avustuksen suuruinen, jollei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

Hyväksyttäviä kuluja eivät ole poistot, arvovähennykset, vuokra-arvot eivätkä sellaiset varaukset tai muut laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kuluja eivät

myöskään ole lainojen lyhennykset eivätkä muut kuin 14 §:ssä tarkoitetut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

12 §

Yleisavustus

Yleisavustusta saadaan käyttää avustettavasta toiminnasta aiheutuviin kuluihin ja avustettavaan toimintaan liittyvän irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin.

Yleisavustusta ei saa käyttää sellaisiin irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoihin, jotka aiheutuvat toimintayksikön perustamisesta, laajentamisesta, uudelleenjärjestämisestä tai perusparannuksesta.

Tarvikkeiden ja julkaisujen myynnistä tai siihen verrattavasta välitystoiminnasta otetaan hyväksyttävänä kuluna huomioon vain toiminnan alijäämä.

13 §

Kohdennettu toiminta-avustus

Kohdennettua toiminta-avustusta saadaan käyttää vain avustettavasta toiminnasta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä toiminnan erillistuotoilla.

Kun kurssi-, loma- tai muuhun vastaavaan toimintaan myönnettyä avustusta käytetään majoitukseen, täysihitoon tai vastaavaan ylläpitoon, erilliskuluina hyväksytään enintään asianomaisen toimintayksikön tavantomaista vuorokausiveloitusta vastaava määrä. Avustuksesta saadaan tällöin käyttää enintään kymmenen prosenttia toiminnan järjestämisestä aiheutuviin kuluihin, kuten tiedotus-, toimisto-, hallinto- ja ohjelmakuluihin.

14 §

Erityisavustus

Erityisavustusta saadaan käyttää vain avustettavasta investoinnista tai hankkeesta aiheutuviin erilliskuluihin vähennettynä hankkeen erillistuotoilla.

Perustamismenoihin myönnetyn erityisavustuksen hyväksyttäviä kuluja ovat käyttöomaisuuden hankinta-, rakennus- ja perusparannusmenot, rakennusaikaiset korko- ja

muut rahoituskulut vähennettyinä vastaavilla korko- ja rahoitustuotoilla sekä perustamiseen liittyvät irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot.

15 §

Asiakkaiden valinta

Jos toiminta-avustusta koskevassa avustuspäätöksessä tai siihen liitettyssä erityisehdossa edellytetään asiakkaiden valintaa hakemusten perusteella, tulee avustuksen saajan:

1) ottaa asiakkaita valittaessa huomioon palvelun tai tuen tarvetta osoittavat sosiaaliset ja terveydelliset tekijät tai asiakkaan ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot sekä aiempi osallistuminen vastaavaan avustettuun toimintaan;

2) tiedottaa hakumenettelystä ja valintaperusteista mahdollisimman laajasti ottaen huomioon käytettävissä olevan avustuksen määrä;

3) järjestää asiakkaiden valinnan seuranta ja tilastointi niin, että avustuksen käyttöehtojen noudattamista voidaan vaikeuksitta valvoa; ja

4) säilyttää asiakkaiden valintaa koskevat asiakirjat samalla tavoin kuin tositteet ottaen huomioon, että asiakkaiden antamat tiedot ovat luottamuksellisia.

16 §

Avustusten käyttöaika

Kullekin vuodelle hyväksyttävänä kuluina otetaan huomioon ne kulut, jotka kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan on merkittävä kyseiseltä tilikaudelta laadittavaan tilinpäätökseen.

Toiminta-avustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin tai menoihin, jollei avustuspäätöksestä ilmene, että avustusta saadaan käyttää myös avustuksen myöntämivuotta aikaisemmin syntyneisiin kuluihin tai menoihin taikka alijäämiin.

Erityisavustusta saadaan käyttää avustuksen myöntämivuoden ja sitä seuraavan kalenterivuoden aikana syntyviin kuluihin ja

menoihin. Ennen avustuksen myöntämivuotta syntyneisiin kuluihin tai menoihin saadaan avustusta käyttää, jos kulut tai menot ovat aiheutuneet avustuspäätöksessä tarkoitettusta hankkeesta.

Erityisestä syystä voidaan käyttöaika määritellä avustuspäätöksessä 2 ja 3 momentissa säädettyä pitemmäksi.

17 §

Vakuuttaminen

Avustuksen saaja on velvollinen huolehtimaan avustetun omaisuuden riittävästä ja tarkoituksenmukaisesta vakuuttamisesta.

18 §

Kirjanpito ja tilintarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpito kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla. Kirjanpito on järjestettävä siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata.

Avustuksen saajan on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (936/1994) säädetyllä tavalla.

19 §

Selvitys avustuksen käytöstä

Avustuksen saajan on seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä tehtävä rahapoliyhteisölle kultakin vuodelta selvitys avustuksen käytöstä. Selvitykseen on liitettävä tilinpäätös, tilintarkastuskertomus, tuloksellisuutta koskevat selvitykset sekä muut tarpeelliset selvitykset.

Avustuksen saajan on liitettävä selvitykseen avustuksen saajasta ja sen määräysvallassa olevista yhteisöistä ja säätiöistä laadittu konsernitilinpäätös tai vastaavat tiedot sisältävä laskelma.

20 §

Työllisyys ehdot

Niiden rakennustöiden suorittamisessa, joita varten avustusta on myönnetty, on nouda-

tettava työllisyyslain (275/1987) 12 §:n 2 momentissa säädettyjä ehtoja.

21 §

Rahapeliyhteisön valvontatehtävä

Rahapeliyhteisön on huolehdittava avustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Rahapeliyhteisön on sopivalla tavalla seurattava myönnettyjen avustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä niiden vaikutuksia kilpailuun ja eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden muita vaikutuksia. Rahapeliyhteisön on määräjain arvioitava avustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo rahapeliyhteisöä avustusten käytön valvontatehtävässä.

Rahapeliyhteisön tulee vuosittain toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle kertomus avustusten käytön valvonnasta ja seuraavaa vuotta koskeva valvontasuunnitelma. Valvontakertomuksen ja valvontasuunnitelman antamisen määräajoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Tarkastusoikeus

Rahapeliyhteisöllä on oikeus suorittaa avustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia, avustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Jos avustus on myönnetty 4 §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla käytettäväksi avustuspäätöksen mukaista käyttötarkoitusta toteuttavan muun kuin saajan toimintaan tai hankkeeseen, rahapeliyhteisöllä on oikeus tarvittaessa tarkastaa avustuspäätöksen mukaista toimintaa tai hanketta toteuttavan taloutta tai toimintaa. Tässä momentissa tarkoitettu tarkastusoikeus on myös sosiaali- ja terveysministeriöllä.

Rahapeliyhteisö voi erityisestä syystä valtuuttaa ulkopuolisen tilintarkastajan suoritta-

maan 1 momentissa tarkoitettuja tarkastuksia. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettu hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastuullinen tilintarkastaja.

Ulkopuolinen asiantuntija voi rahapeliyhteisön pyynnöstä avustaa tarkastuksessa.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan hallintomenettelylakia (598/1982), kielilakia (148/1922), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä valtion virkamieslain (750/1994) 14 ja 15 §:ää.

Tilintarkastajaan ja ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

23 §

Tarkastuksen suorittaminen

Avustuksen saajan on korvauksetta annettava tarkastusta suorittavalle toimihenkilölle, virkamiehelle ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulle tilintarkastajalle kaikki tarkastuksen kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset, asiakirjat, tallenteet ja muu aineisto sekä muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Tarkastusta suorittavalla toimihenkilöllä, virkamiehellä ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus ottaa tarkastuksen kohteena oleva aineisto haltuunsa, jos tarkastaminen sitä edellyttää. Aineiston haltuunotosta on tarkastuksen yhteydessä laadittava pöytäkirja. Siinä on mainittava haltuunoton tarkoitus ja haltuun otettu aineisto. Aineisto on palautettava viipymättä, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamiseksi.

Tarkastusta suorittavalla toimihenkilöllä, virkamiehellä ja 22 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tilintarkastajalla on oikeus päästä tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa avustuksen saajan hallinnassa tai käytössä oleviin liike-, varasto- tai muihin vastaaviin toiminnan harjoittamisessa käytettäviin tiloihin ja muille alueille, joiden oloilla on merkitystä avustuksen myöntämiselle ja käytön valvonnalle. Tarkastusta ei saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

24 §

Virka-apu

Rahapeliyhteisöllä on oikeus saada poliisi-, tulli-, vero- ja ulosottoviranomaisilta tarpeellista virka-apua tässä laissa tarkoitettujen valvonta- ja tarkastustehtävien suorittamisessa.

25 §

Maksatuksen keskeytys

Rahapeliyhteisö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen keskeytettäväksi, jos:

- 1) on perusteltua aihetta epäillä, että avustuksen saaja ei menettele 8 §:n 3 momentissa tai 9 ja 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla;
- 2) ne perusteet, joilla avustus on myönnetty, ovat olennaisesti muuttuneet; tai
- 3) Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetään maksamisen keskeyttämistä.

5 luku

Avustuksen palauttaminen ja takaisinperintä

26 §

Avustuksen palauttaminen

Avustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa avustus tai sen osa. Avustuksen saajan tulee palauttaa avustus tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää avustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään kymmenen euroa, se saadaan jättää palauttamatta.

27 §

Velvollisuus avustuksen takaisinperintään

Sosiaali- ja terveysministeriön on päätöksellään määrättävä avustuksen maksaminen lopetettavaksi sekä jo maksettu avustus takaisin perittäväksi, jos avustuksen saaja on:

- 1) jättänyt palauttamatta sellaisen avustuksen tai sen osan, joka 26 §:n mukaan on palautettava;

- 2) käyttänyt avustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on myönnetty;

- 3) antanut rahapeliyhteisölle tai viranomaiselle väärän tai harhaanjohtavan tiedon seikasta, joka on omiaan olennaisesti vaikuttamaan avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, taikka salannut sellaisen seikan; taikka

- 4) muutoin 1—3 kohtaan verrattavalla tavalla olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

28 §

Avustuksen harkinnanvarainen takaisinperintä

Sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi, jos:

- 1) avustuksen saaja on menetellyt 8 §:n 3 momentin taikka 9 tai 10 §:n vastaisesti;

- 2) avustuksen saaja on kieltäytynyt antamasta 23 §:n 1 momentissa tarkoitettua aineistoa tai avustamasta mainitussa momentissa tarkoitettulla tavalla tarkastuksessa;

- 3) avustuksen saaja on lopettanut avustuksen kohteena olleen toiminnan, supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut sen toiselle;

- 4) avustuksen saaja on 9 §:n vastaisesti luovuttanut toiselle omistus- tai hallinto- oikeuden omaisuuteen, joka on hankittu avustuksella;

- 5) avustuksen saaja on 9 §:n vastaisesti pysyvästi muuttanut avustuksen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitusta;

- 6) avustuksen saaja on joutunut ulosotto- toimenpiteen kohteeksi, selvitystilaan, konkurssiin taikka yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuna saneerausmenettelyn kohteeksi, jollei avustuksen käyttötarkoituksesta muuta johdu; taikka

- 7) avustuksen saaja menettelee tosiasiallisesti tässä momentissa säädettyihin seikkoihin rinnastettavalla tavalla antamalla avustuksen myöntämiseen, maksamiseen tai käyttämiseen liittyvälle seikalle muun kuin asian todellista luonnetta tai tarkoitusta vastaavan oikeudellisen muodon.

Jos avustuksen kohteena ollut omaisuus on

tuhoutunut tai vahingoittunut 9 §:ssä säädettyinä käyttöaikana eikä tuhoutuneen tai vahingoittuneen omaisuuden tilalle hankita uutta vastaavaa omaisuutta, sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi ja määrätä mahdollisesta vakuutuskorvauksesta tai muusta korvauksesta takaisin perittäväksi määrän, joka vastaa avustuksen osuutta omaisuuden alkuperäisestä hankintamenosta.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi päätöksellään myös määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen takaisin perittäväksi, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä sitä edellytetään.

29 §

Palautettava ja takaisin perittävä määrä investointiavustuksissa

Edellä 26—28 §:n mukaan palautettava tai takaisin perittävä investointiavustuksen määrä on sen suuruinen osa investointiavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyvästä arvosta, joka vastaa avustuksen osuutta avustuksen kohteena olevan omaisuuden alkuperäisistä hankintamenoista investointihankkeen toteuttamisen jälkeen.

30 §

Korko ja viivästyskorko

Avustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittävälle määrälle avustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

31 §

Kohtuullistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö voi 26—28 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittä-

västä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuuton avustuksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai avustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka palauttamisen tai takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden.

Erityisen painavasta syystä sosiaali- ja terveysministeriö voi päättää, että palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko jätetään kokonaan perimättä.

32 §

Yhteisvastuullisuus

Jos avustus on myönnetty yhteisesti useammalle avustuksen saajalle, kaikki saajat vastaavat yhteisvastuullisesti avustuksen takaisin maksamisesta.

33 §

Takaisinperinnän määräaika

Päätös avustuksen maksamisen keskeyttämisestä tai takaisinperinnästä on tehtävä viipymättä ja erityisestä syystä kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun raheliyhteisön tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla avustuksen maksamisen keskeyttämiseen tai lopettamiseen taikka avustuksen takaisinperintään voidaan ryhtyä.

Avustuksen, sille maksettavan koron tai viivästyskoron takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, kymmenen vuoden määräaika lasketaan 9 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyjen määräaikojen päättymisestä.

34 §

Vanheneminen

Oikeus saada maksatus myönnetystä avustuksesta raukeaa, jos avustuksen saaja ei ole esittänyt avustuksen maksamista varten tar-

vittavaa hyväksyttävää selvitystä avustuksen myöntämismuutosta seuraavan kalenterivuoden loppuun mennessä, 16 §:n 4 momentin erityisen määräajan kuluessa tai avustuksen saajan hakemuksen johdosta pidennetyn käyttöajan kuluessa.

Edellä 26 §:ssä säädetty velvollisuus palauttaa avustus tai sen osa raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut avustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta. Jos avustus on myönnetty omaisuuden hankintaan, rakentamiseen tai perusparannukseen, palautusvelvollisuus kuitenkin raukeaa, kun kymmenen vuotta on kulunut 9 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyjen määräaikaisten päättymisestä.

35 §

Kuittaus

Palautettava tai takaisin perittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle avustuksen saajalle maksettavasta muusta 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua avustuksesta.

36 §

Avustusehtojen muuttaminen ja avustuksen siirto

Sosiaali- ja terveysministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä:

1) muuttaa avustuspäätökseen 7 §:n 3 momentin nojalla otettuja avustuksen käyttämistä koskevia ehtoja tai rajoituksia;

2) korottaa 7 §:n 4 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua avustuksen enimmäismäärää avustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta sekä muuttaa muita avustuksen myöntämisen ja maksamisen perusteita;

3) muuttaa vähäisessä määrin avustuksen käyttötarkoitusta;

4) lyhentää 9 §:n 3 ja 4 momentissa asetettua omaisuuden käyttöaikaa; ja

5) pidentää 16 §:n 2—4 momentissa asetettua avustuksen käyttöaikaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä siirtää myönnetyn avustuksen toiselle tämän lain edellytykset täyttävälle yleishyödylliselle oikeuskelpoiselle yhteisölle tai säätiölle käyt-

tettäväksi samaan tarkoitukseen. Edellytyksenä avustuksen siirtämiselle on, että avustuksen vastaanottaja on sitoutunut vastaamaan alkuperäisistä avustusehdoista.

Rahapeliyhteisö voi avustuksen saajan hakemuksesta erityisestä syystä pidentää 16 §:n 2 ja 3 momentissa asetettua avustuksen käyttöaikaa enintään kahdella vuodella. Tätä pitemmästä käyttöajan pidennyksestä päättää sosiaali- ja terveysministeriö.

6 luku

Tietojen saanti ja tietojen luovuttaminen

37 §

Tietojensaanti viranomaiselta

Rahapeliyhteisön oikeuteen saada tietoja viranomaiselta sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Rahapeliyhteisöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtäviensä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja:

1) avustuksen hakijan ja saajan taloudellisesta asemasta;

2) avustuksen hakijan ja saajan julkisista tuista; sekä

3) avustuksen hakijaa ja saajaa koskevista muista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi avustuksen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

38 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta, rahapeliyhteisöllä on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa tietoja:

1) poliisi- ja muulle esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi taikka syyttäjäviranomaiselle syyteharkintaa varten;

2) tämän lain soveltamista koskevan viranomaisen selvityksen tai tieteellisen tutki-

muksen tekemiseksi, jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä selvityksen tai tutkimuksen tekemiseksi;

3) toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle sekä toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään; sekä

4) jos Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa sitä edellytetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon tiedot on luovutettu.

7 luku

Erinäiset säännökset

39 §

Tiedoksianto

Avustusta koskeva muu kuin tämän lain 25, 27, 28 ja 35 §:ssä tarkoitettu asiassa tehty päätös voidaan lähettää asianosaiselle tiedoksi postitse. Jollei muuta näytetä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös on annettu postin välitettäväksi. Tiedoksiannossa noudatetaan muutoin, mitä tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetään.

Rahapeliyhteisön tehtävänä on antaa tiedoksi 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu päätös.

40 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun valtioneuvoston, sosiaali- ja terveysministeriön tai rahapeliyhteisön päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen saa siihen tyytymättömän asianosainen hakea oikaisua 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveysministeriölle.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa valittamalla hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

41 §

Täytäntöönpano

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Edellä 27 ja 28 §:ssä tarkoitettu asiassa oikaisuvaatimuksesta annettu päätös voidaan panna täytäntöön verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annettu laissa (367/1961) säädetyssä järjestyksessä.

42 §

Rahapeliyhteisön kuuleminen

Sosiaali- ja terveysministeriö tekee 27, 28, 35 ja 36 §:ssä tarkoitettut päätökset kuultuaan rahapeliyhteisöä.

43 §

Menettelysäännökset

Rahapeliyhteisön on tässä laissa tarkoitettuja asioita käsitellessään noudatettava hallintomenettelylakia, kielilakia ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia.

44 §

Virkavastuu

Rahapeliyhteisön toimi- ja luottamushenkilöihin sovelletaan valtion virkamieslain 14 ja 15 §:ää sekä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän käsitellessään tässä laissa tarkoitettuja asioita.

45 §

Ohjaus- ja valvontatehtävien kustannusten korvaaminen

Rahapeliyhteisön on korvattava valtiolle 6 §:n 3 momentissa, 8 §:n 4 momentissa ja 21 §:n 3 momentissa säädetyistä ohjaus- ja valvontatehtävistä aiheutuvat kustannukset valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

N:o 1056

46 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn avustuksen käytössä ja käytön valvonnassa, palauttamisessa ja takaisinperinnässä sekä sitä koskevassa muutoksenhaussa noudatetaan

avustuksen myöntämisaikana voimassa olleita säännöksiä ja avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn avustukseen sovelletaan kuitenkin 9 §:n 5 momenttia ja 36 §:ää.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2001

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Osmo Soininvaara*